

А — Дейност на Общия съд през 2011 г.

От председателя на Общия съд г-н Marc Jaeger

През 2011 г. не бе предвидено частично обновяване, но въпреки това персоналният състав на Общия съд претърпя известни промени. Той приветства г-жа М. Кънчева на мястото на г-н Т. Чипев, подал оставка през юни 2010 г., но едновременно с това със съжаление отбеляза напускането на г-н Е. Моаверо Milanese. Посочените промени — извън установения график за подновяване на всеки три години — вече са често явление, съпътстващо живота на юрисдикцията, на което следва да се отговори с подходящи административно-организационни мерки.

От статистическа гледна точка без съмнение 2011 г. бележи рекорд. Общият брой от 722 заведени дела представлява увеличение с почти 15 % спрямо 2010 г. (636 образувани дела), през която също бе достигнат непознат дотогава брой дела. Забележителен е напредъкът и в броя на решените дела (+ 35 %), който свидетелства за безпрецедентна по мащаб дейност на юрисдикцията със 714 приключени дела (в сравнение с 527 през 2010 г.), към които следва да се добавят и 52 обезпечителни производства. Този резултат бе постигнат по пътя на задълбочени реформи, осъществявани от Общия съд, които са свързани както с управлението на делата в широк смисъл (или „case management“), така и с разработването на информационно-технологични приложения и методи за изготвяне на решенията и определенията.

Юрисдикцията трябва да полага усилия и да поддържа ритъма на работа, възприет през 2011 г., но определени конюнктурни аспекти не позволяват систематично да се гарантира запазването му всяка година. Това налага да се продължи с реформите, за да бъде Общият съд в състояние не само да отговори на постоянно нарастващия брой дела, а и да намали изоставането в съдебната дейност. В този смисъл следва да се отбележи, че въпреки описаните изключителни резултати броят на висящите дела продължава да се увеличава и достига 1 308, а продължителността на съдебното производство показва тенденция към нарастване при средна стойност от 26,7 месеца (в сравнение с 24,7 месеца през 2010 г.).

След пълното изчерпване на възможностите за вътрешни реформи размислите вече се насочват към модернизация на процесуалните правила на Общия съд с оглед на осигуряване на по-голяма ефективност и подобряване на гъвкавостта в процесуалното третиране на различните видове разглеждани дела при спазване на процесуалните права на страните. Извън посочените действително необходими подобрения равностметката от статистическите данни за 2011 г. показва най-вече, че рационалният подход в бъдещата работа на Общия съд е невъзможен без напредък в структурно отношение и набавяне на нови ресурси, макар и при неблагоприятни в това отношение икономически, финансови и бюджетни условия.

В тематично отношение през 2011 г. правораздавателната дейност на Общия съд се отличава с увеличаване на споровете в областта на държавните помощи (67 образувани дела), със запазване на големия брой дела за интелектуалната собственост (219 или 30 % от общия брой дела) и с неочаквано големия брой дела относно ограничителните мерки на Европейския съюз във връзка с положението в някои трети държави (93 образувани дела), който особено отчетливо илюстрира прякото въздействие на нормотворческата дейност на Съюза върху състоянието на юрисдикцията. Като цяло в правораздавателната дейност се наблюдава увеличаване на разнообразието и сложността, което личи от следващите страници, посветени на отделните области от дейността на Общия съд във връзка със спорове за законосъобразност (I), искиове за обезщетение (II), производства по обжалване на съдебни актове (III), и обезпечителни производства (IV).

I. Спорове за законосъобразност

Допустимост на жалбите за отмяна на основание член 263 ДФЕС

1. Срок за обжалване

Допустимостта на жалбите за отмяна зависи от спазването на срока, предвиден в член 263, шеста алинея ДФЕС, съгласно който жалбите за отмяна трябва да бъдат подадени в срок от два месеца, считано, в зависимост от случая, от публикуването на акта, от неговото съобщаване на жалбоподателя или, при липса на съобщаване, от деня, в който той е узнал за него. Съгласно член 102, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд, когато обжалваният акт се публикува, този срок започва да тече от края на четиринадесетия ден след публикуването.

По дело PPG и SNF/ECHA (Определение от 21 септември 2011 г. по дело T-268/10, все още непубликувано, обжалвано, постановено от разширен състав) е обжалвано решение на Европейската агенция по химикали, което — в съответствие със задължението на агенцията по регламент REACH¹ — е публикувано на нейния уебсайт. Като отбелязва, че член 102, параграф 1 от Процедурния правилник се отнася само за решенията, публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, и че в конкретния случай няма разпоредба, която да изисква публикуване на обжалваното решение в Официален вестник (за разлика например от решенията във връзка с държавните помощи), Общият съд приема, че удължаването на срока с четиринадесет дни е неприложимо. Поради това той счита, че жалбата е недопустима.

Също така в Определение от 1 април 2011 г. по дело Doherty/Комисия (T-468/10, все още непубликувано) Общият съд постановява, че при завеждането на жалба, подадена по факс, следва да се вземе предвид часът, регистриран в секретариата на Общия съд, в съответствие с разпоредбите на член 43, параграф 3 от Процедурния правилник (който предвижда, че с оглед на сроковете в производството се взема предвид само датата на подаване в секретариата). Това е часът в Люксембург, тъй като седалището на Съда на Европейския съюз е в Люксембург в съответствие с Протокол № 6 към ДФЕС.

Накрая в Определение от 22 юни 2011 г. по дело *Evropaiki Dynamiki*/Комисия (T-409/09, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд постановява, че срокът от 10 дни поради отдалеченост, предвиден в член 102, параграф 2 от Процедурния правилник, се отнася само до процесуалните срокове, но не и до петгодишния давностен срок по член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз, изтичането на който води до погасяване на иска за извъндоговорна отговорност. В този смисъл процесуалните срокове, като срокът за подаване на иск или жалба, и петгодишният давностен срок за погасяване на иска за извъндоговорна отговорност срещу Съюза са различни по естеството си срокове. Всъщност спазването на сроковете за подаване на иски или жалби е абсолютна процесуална предпоставка и нейното прилагане не зависи от преценката на страните в процеса и на съда, тъй като тези срокове са установени, за да се осигури яснота и сигурност на правните положения. Следователно съдът на

¹ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕО на Съвета и Директиви 91/155/ЕО, 93/67/ЕО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 60, стр. 3 и поправки в ОВ L 36, 5.2.2009 г., стр. 84 и ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 89).

Съюза трябва дори да разгледа служебно дали искът или жалбата действително е подаден(а) в определените срокове. За сметка на това съдът не може да се позове служебно на правното основание, изведено от погасяването по давност на иска за извъндоговорна отговорност.

2. Член 263, четвърта алинея ДФЕС — първи случаи на прилагане

а) Понятие за подзаконов акт

Съгласно член 230, четвърта алинея ЕО допустимостта на жалби, подадени от частноправни субекти срещу актове, на които те не са адресати, се обуславя от двойната предпоставка жалбоподателите да са пряко и лично засегнати от обжалвания акт. Съгласно съдебната практика физическите и юридическите лица, които не са адресати на дадено решение, могат да твърдят, че са лично засегнати от него само ако решението се отнася до тях поради някои присъщи за тях качества или поради фактическо положение, което ги разграничава от всички останали лица и така ги индивидуализира по същия начин като адресата².

С влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 г. са променени условията за допустимост на жалбата за отмяна. Така съгласно член 263, четвърта алинея ДФЕС всяко физическо или юридическо лице може да обжалва решенията, които го засягат пряко и лично, както и подзаконовите актове, които го засягат пряко и които не включват мерки за изпълнение. Вече са налице първите дела, в които Общият съд тълкува тази нова разпоредба, която цели да облекчи достъпа на частноправни субекти до съда на Съюза

Така по дело *Inuit Tapiriit Kanatami и др./Парламент и Съвет* (Определение от 6 септември 2011 г. по дело T-18/10, все още непубликувано, постановено от разширен състав) Общият съд за първи път определя понятието „подзаконов акт“ по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС. При тълкуването на тази разпоредба той отбелязва, че макар да пропуска думата „решение“, тя позволява подаването на жалба най-напред срещу индивидуални актове, след това срещу актове с общо приложение, които засягат пряко и лично физическо или юридическо лице, и накрая срещу подзаконови актове, които засягат това лице пряко и не включват мерки за изпълнение. Според Общия съд от общоприетия смисъл на думата „подзаконов“ следва, че обхванатите от тази трета възможност актове също имат общо приложение. Тази възможност обаче не обхваща всички актове с общо приложение, а само тези, които нямат законодателен характер, и това е видно от структурата на член 263 и генезиса на процеса, довел до приемането на тази разпоредба, която първоначално е предложена като член III-365, четвърта алинея от проекта на Договор за създаване на конституция за Европа. В резултат от телеологичен анализ Общият съд добавя също, че в съответствие с целта на тази разпоредба — а именно да се позволи на частноправен субект да подаде жалба срещу актове с общо приложение, които не са законови актове, като по този начин се избегнат случаите, в които този субект би трябвало да наруши правото, за да получи достъп до съд — условията за допустимост на жалбата за отмяна на законов акт продължават да са по-ограничителни отколкото за жалба срещу подзаконов акт.

В случая Общият съд отбелязва, че обжалваният акт, а именно Регламентът относно търговията с тюленови продукти³, е приет по реда на процедурата за съвместно вземане на решение под действието на Договора за ЕО (член 251 ЕО). Като подчертава, че от член 289 ДФЕС следва,

² Решение на Съда от 15 юли 1963 г. по дело *Plaumann/Комисия*, 25/62, Recueil, стр. 197, 223.

³ Регламент (ЕО) № 1007/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно търговията с тюленови продукти (ОВ L 286, стр. 36).

че актовете, приети по реда на процедурата, определена в член 294 ДФЕС (обикновена законодателна процедура), представляват законови актове и че тази процедура повтаря по същество процедурата за съвместно вземане на решение, Общият съд стига до извода, че с оглед на предвидените в Договора за функционирането на Европейския съюз категории правни актове обжалваният регламент трябва да се квалифицира като законов акт. В този смисъл квалификацията като законов или подзаконов акт съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз почива на критерий, свързан с процедурата — законодателна или не — довела до неговото приемане. Следователно допустимостта на подадената по делото жалба зависи от това жалбоподателите да докажат, че са пряко и лично засегнати от Регламента по смисъла на втората посочена по-горе хипотеза, предвидена в член 263, четвърта алинея ДФЕС.

б) Пряко засягане и понятие за акт, изискващ мерки за изпълнение

Въз основа на това определение за подзаконов акт в Решение от 25 октомври 2011 г. по дело *Microban International и Microban (Europe)/Комисия (Т-262/10)*, все още непубликувано) Общият съд приема за допустима жалба срещу решението на Комисията относно невключването на триклозан — произвеждано от жалбоподателите химическо вещество — в списъка на добавките, които могат да бъдат използвани за производството на материали и предмети от пластмаси, предназначени за контакт с храни.

Общият съд констатира, от една страна, че Комисията е приела обжалваното решение при упражняване на изпълнителни, а не на законодателни правомощия, и от друга страна, че това решение има общо приложение, тъй като се прилага към обективно определени положения и поражда правни последици спрямо категория лица, посочени общо и абстрактно. Въз основа на това той прави извода, че обжалваното решение представлява подзаконов акт по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС.

Като напомня, че позволявайки на физическо или юридическо лице да обжалва подзаконовите актове, които го засягат пряко и не включват мерки за изпълнение, член 263, четвърта алинея ДФЕС има за цел облекчаване на условията за подаване на преките жалби, Общият съд постановява, че нововъведеното в тази разпоредба понятие за пряко засягане не може да бъде предмет на по-ограничително тълкуване от това на понятието за пряко засягане, съдържащо се в член 230, четвърта алинея ЕО. След като установява, че жалбоподателите са пряко засегнати от обжалваното решение по смисъла на понятието за пряко засягане, съдържащо се в член 230, четвърта алинея ЕО, Общият съд стига до извода, че те са пряко засегнати и от обжалваното решение по смисъла на нововъведеното в член 263, четвърта алинея ДФЕС понятие за пряко засягане.

По въпроса дали обжалваното решение включва мерки за изпълнение Общият съд констатира, че по силата на Директива 2002/72/ЕО⁴ само съдържащите се във временния списък добавки могат да продължат да се използват след 1 януари 2010 г. Освен това съгласно тази директива дадена добавка се заличава от временния списък, когато Комисията вземе решение да не я включи в позитивния списък. Следователно решението за невключване има за непосредствена последица заличаването от временния списък и забрана за предлагане на пазара на триклозан, без да е необходимо държавите членки да приемат каквато и да било мярка за изпълнение. Освен това, доколкото позволява да се продължи възможността за

⁴ Директива 2002/72/ЕО на Комисията от 6 август 2002 година относно материали и предмети от пластмаси, предназначени за контакт с храни (ОВ L 220, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 36, стр. 84).

предлагане на пазара на триклозан до 1 ноември 2011 г., сама по себе си преходната мярка не изисква никаква мярка за изпълнение от страна на държавите членки, тъй като евентуалните действия от тяхна страна за изтегляне на този срок преди 1 ноември 2011 г. са напълно факултативни. Накрая Общият съд подчертава, че макар в последната хипотеза преходната мярка да може да доведе до приемането от страна на държавите членки на мерки за изпълнение, посочената преходна мярка е предназначена единствено да улесни изпълнението на обжалваното решение. Следователно става въпрос за акцесорен елемент по отношение на основния предмет на обжалваното решение, който се състои в забраната за предлагане на пазара на триклозан.

Като констатира, че обжалваният акт представлява подзаконов акт, който засяга пряко жалбоподателите и не включва мерки за изпълнение, на основание новите разпоредби на член 263 ДФЕС Общият съд обявява жалбата за допустима.

3. Компетентност на Общия съд за отмяна на решенията за изпълнение на наложените от Съда периодични имуществени санкции поради неизпълнение на съдебно решение, установяващо неизпълнение на задължения от държава членка

По дело Португалия/Комисия (Решение от 29 март 2011 г., T-33/09, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд е сезиран с искане за отмяна на решение на Комисията, с което от Португалската република е поискано да заплати периодичната имуществена санкция, наложена с Решение на Съда от 10 януари 2008 г. по дело Комисия/Португалия⁵, на свой ред постановено след първоначално съдебно решение⁶, установяващо неизпълнение на задължения от тази държава, поради това че тя не е отменила национално законодателство, което обуславя обезщетяването на лицата, увредени от нарушение на правото на Съюза, от доказване на небрежност или на умисъл в областта на обществените поръчки.

Във връзка с това Общият съд констатира, че Договорът не предвижда особени разпоредби за уреждане на спорове между държава членка и Комисията по повод събирането на суми, дължими по силата на съдебно решение, с което Съдът установява неизпълнение на задължение от държава членка и я осъжда да заплаща на Комисията периодична имуществена санкция при несъобразяване с първоначално съдебно решение, установяващо неизпълнение на задължения от държава членка. Поради това приложение намират установените в Договора средства за защита и решението, с което Комисията определя размера на периодичната имуществена санкция, която държавата членка дължи в резултат от постановено срещу нея осъдително решение, подлежи на обжалване с жалба за отмяна, чието разглеждане е от компетентността на Общия съд.

Все пак при упражняването на тази компетентност Общият съд не следва да навлиза в сферата на изключителната компетентност на Съда в областта на неизпълнението на задължения от държава членка. По този начин, при разглеждането на жалба за отмяна, насочена срещу решение на Комисията във връзка с изпълнението на решение на Съда, Общият съд не трябва да се произнася по въпрос относно незначителното от държавата членка на нейните задължения по Договора, по който Съдът не се е произнесъл преди това.

⁵ C-70/06, Сборник, стр. I-1. По подобен спор е постановено Решение от 19 октомври 2011 г. по дело Франция/Комисия (T-139/06, все още непубликувано).

⁶ Решение на Съда от 14 октомври 2004 г. по дело Комисия/Португалия, C-275/03, непубликувано в Сборника.

Освен това Общият съд посочва, че при изпълнението на решение на Съда, с което на държава членка се налага заплащането на периодична имуществена санкция, Комисията трябва да може да направи преценка на приетите от държавата членка в изпълнение на решението на Съда мерки, без да засяга нито правата на държавите членки, които произтичат от производството за установяване на неизпълнение на задължения, нито изключителната компетентност на Съда да се произнася по съответствието на дадено национално законодателство с правото на Съюза. Следователно, преди да събере периодичната имуществена санкция, Комисията е задължена да провери дали нарушенията, установени в решението на Съда в производството за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка, продължават да съществуват към датата, на която изтича срокът, определен на държавата членка от Съда за преустановяване на неизпълнението. Така или иначе в посочените граници Комисията не може да реши, че взетите от държава членка мерки в изпълнение на съдебното решение не съответстват на правото на Съюза, след което да вземе това предвид при изчисляването на постановената от Съда периодична имуществена санкция. Ако счита, че новият правен режим, въведен от държавата членка, все още не представлява надлежно транспониране на директивата, тя трябва да образува производство за установяване на неизпълнение на задължения.

В случая Общият съд напомня, че от Решение на Съда от 10 януари 2008 г. по дело Комисия/Португалия (С-70/06) следва, че тази държава членка трябва да отмени спорното национално законодателство и че периодичната имуществена санкция се дължи до деня на отмяната. Въпросното законодателство е отменено със закон, който влиза в сила на 30 януари 2008 г. Комисията обаче не приема, че неизпълнението е преустановено на тази дата, а на 18 юли 2008 г., когато новият закон влиза в сила. Общият съд констатира, че поради това Комисията не се е съобразила с диспозитива на посоченото съдебно решение и отменя обжалваното решение.

Правила в областта на конкуренцията, приложими за предприятията

1. Общи въпроси

а) Понятие за предприятие

По съединени дела Gosselin/Комисия и Stichting Administratiekantoor Portielje/Комисия (Решение от 16 юни 2011 г., T-208/08 и T-209/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд уточнява условията за прилагане на съдебната практика, съгласно която пряката или непряка намеса на образуване в стопанската дейност на предприятие, в което образуването притежава контролно участие, позволява самото образуване да се квалифицира като предприятие по смисъла на правото на конкуренцията. В своето решение Комисията приема, че фондация Portielje, която държи като фидуциар акции на Gosselin, участва непряко в стопанската дейност, упражнявана от него. Същевременно Общият съд отбелязва, че след като съдебната практика не установява презумпция за „намеса“ в управлението на предприятието, тежестта за доказване на това обстоятелство се носи от Комисията. В случая той приема, че Комисията е изтъкнала само структурни доводи — като е посочила единствено, че Portielje притежава почти целия капитал на Gosselin и тримата основни членове на неговото ръководство са същевременно членове на управителния съвет на Gosselin — и не е представила никакви конкретни доказателства, че Portielje действително се е намесвало в управлението на Gosselin. Поради това Общият съд стига до извода, че Комисията не е доказала качеството на предприятие на Portielje.

б) Ограничаване на конкуренцията — Потенциална конкуренция

По дело *Visa Europe и Visa International Service/Комисия* (Решение от 14 април 2011 г., T-461/07, все още непубликувано) жалбоподателите твърдят, че Комисията е преценила последиците за конкуренцията от неправомерното поведение, в което са упреknати, от гледна точка на погрешен от икономическа и правна страна критерий, а именно възможността да се засили конкуренцията, която съществува на съответния пазар. Общият съд отхвърля този довод, посочвайки, че след като Комисията приема, че конкуренцията на съответния пазар не е неефективна, това не е пречка тя да санкционира поведение, водещо до изключването на потенциален конкурент. Действително, разглеждането на условията на конкуренция на даден пазар се основава не само на съществуващата конкуренция между предприятията, които вече присъстват на съответния пазар, но и на потенциалната конкуренция. При това положение Общият съд потвърждава подхода на Комисията, основаващ се на преценката на ограничителното въздействие върху конкуренцията с оглед на потенциалната конкуренция и на структурата на съответния пазар.

С това решение Общият съд има възможност да уточни очертанията и на понятието за потенциален конкурент. Във връзка с това той посочва, че ако намерението на дадено предприятие да навлезе на пазара евентуално е релевантно за проверката дали то може да бъде разглеждано като потенциален конкурент, определящ фактор, на който трябва да се основе тази квалификация, все пак е неговата способност да навлезе на посочения пазар.

в) Разумен срок

В решения от 16 юни 2011 г. по дело *Heineken Nerderland и Heineken/Комисия* и по дело *Bavaria/Комисия* (T-240/07 и T-235/07, все още непубликувани, обжалвани), постановени в рамките на картел на нидерландски пазар на бира, Комисията намалява със 100 000 EUR размера на глобата, наложена на всяко от предприятията, поради неразумната продължителност на административното производство, отнело над 7 години след приключването на проверките. Във връзка с това Общият съд приема, че продължителността на административното производство е довела до нарушение на принципа на разумния срок и предоставеното от Комисията еднократно намаление не отчита размера на наложените на тези предприятия глоби — а именно 219,28 милиона евро на *Heineken NV* и неговото дъщерно дружество и 22,85 милиона евро на *Bavaria NV* — поради което посоченото намаление не е в състояние да поправи адекватно това нарушение. Затова Общият съд определя разглежданото намаление в размер на 5 % от този на глобата.

2. Принос в областта на член 101 ДФЕС

а) Процесът на събиране на доказателства

Решенията, постановени във връзка с картела за комутационни апарати с газова изолация, позволяват на Общия съд да внесе някои уточнения относно режима на доказателствата в областта на картелите.

— Допустимост

По дело *Fuji Electric/Комисия* (Решение от 12 юли 2011 г., T-132/07, все още непубликувано) Комисията поддържа, че както твърденията за нарушения, които не са формулирани по време на административното производство, така и документите, които не са представени в неговия ход, а са внесени за първи път от жалбоподателя в производството пред Общия съд, са

недопустими. Общият съд не приема този подход и подчертава, че предвидените в конкурентното право правила, които изброяват правата и задълженията на предприятията в административното производство, не могат да се тълкуват в смисъл, че налагат задължение за сътрудничество на лицето и за формулиране в отговор на изложението на възраженията още в рамките на административното производство на всички твърдения за нарушения, на които то би желало да се позове в подкрепа на искането си за отмяна.

По същия начин Комисията иска да се обявят за недопустими оплакванията, основаващи се на поставянето под въпрос на фактически и правни обстоятелства, изрично признати от жалбоподателя в административното производство. Същевременно Общият съд отбелязва, че когато засегнатото лице доброволно реши да сътрудничи и когато в рамките на административното производство признае изрично или имплицитно фактически или правни обстоятелства, които обосновават отговорността му за нарушението, то не е ограничено при упражняването на правото на обжалване, с което разполага по силата на Договора. При липса на изрично предвидено правно основание за тази цел подобно ограничение е в противоречие с основните принципи за законност и за спазване на правото на защита.

— Свидетелски показания

В Решение от 12 юли 2011 г. по дело Hitachi и др./Комисия (Т-112/07, все още непубликувано) Общият съд напомня най-напред, че изявлението на предприятие, обвинено в участие в картел, чиято точност се оспорва от няколко други обвинени предприятия, не може да се разглежда като достатъчно доказателство за съществуването на извършено от тях нарушение, ако не бъде потвърдено от други доказателства. След това той уточнява, че писмените свидетелски показания на служителите на дадено дружество, които са изготвени под контрола на последното и са представени от него с оглед на защитата му в рамките на провежданото от Комисията административно производство, по принцип не могат да се квалифицират като отделни доказателства, независещи от изявленията на същото това дружество. Те единствено допълват посочените изявления, като могат да уточнят и конкретизират тяхното съдържание. Поради това те също трябва да бъдат потвърдени с други доказателства.

— Допълнителни обстоятелства

В Решения от 12 юли 2011 г. по дело Hitachi и др./Комисия, посочено по-горе, по дело Toshiba/Комисия (Т-113/07, все още непубликувано, обжалвано), както и по дело Mitsubishi Electric/Комисия (Т-133/07, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд напомня, че когато Комисията се основава единствено на пазарното поведение на разследваните предприятия, за да установи нарушение, е достатъчно последните да докажат обстоятелства, разкриващи в различна светлина установените от Комисията факти и даващи възможност за обяснение на фактите, различно от това, което тя приема. Същевременно дори липсата на писмени доказателства да се окаже от значение за общата преценка на съвкупността от посочени от Комисията улики, сама по себе си тя не позволява на засегнатото предприятие да постави под съмнение твърденията на Комисията, като представи алтернативно обяснение на фактите. Това е възможно единствено когато представените от Комисията доказателства не позволяват да се докаже недвусмислено и без да е необходимо тълкуване, че е налице нарушение.

— Проверка от страна на Общия съд

По дело Mitsubishi Electric/Комисия, посочено по-горе, жалбоподателят оспорва съдебната практика, съгласно която предвид срещаните от Комисията затруднения при доказването на нарушение е възможно да се приложат по-гъвкави правила за доказване. В подкрепа на

доводите си той отбелязва, че наложените глоби по дела за картели постоянно нарастват през последните години и това трябва да доведе до засилване на контрола върху решенията на Комисията. Общият съд отхвърля този аргумент, като подчертава, че макар нарастването на размера на глобите без съмнение да е в състояние да предизвика по-сериозни последици за страните, на които са наложени тези глоби, последицата от него е — след като инициативата на Комисията в това отношение е добре известна — че когато извършват нарушение, предприятията полагат още повече усилия да ограничат до минимум годните доказателства, като по този начин усложняват задачата на Комисията.

Освен това в Решение от 25 октомври 2011 г. по дело *Aragonesas Industrias y Energía/Комисия* (T-348/08, все още непубликувано) Общият съд напомня също, че тъй като трябва да преценява дали изтъкнатите от Комисията в обжалваното решение доказателства и други данни са достатъчни за установяване на нарушение, той трябва също да идентифицира доказателствата, на които се е основала Комисията, за да докаже участието на жалбоподателя в разглежданото нарушение. За целта посочените доказателства трябва да бъдат търсени единствено в онази част от мотивите на обжалваното решение, в която Комисията описва състезателната фаза на административното производство.

б) Участие в едно и също продължавано нарушение

В Решение от 16 юни 2011 г. по дело *Verhuizingen Coppens/Комисия* (T-210/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд напомня, че за да може дадено предприятие да носи отговорност за едно и също продължавано нарушение, се изисква то да знае за противоправните действия на другите участници в нарушението. В случая обаче, както отбелязва Общият съд, въпреки че жалбоподателят участва в изготвянето на фиктивни оферти за преместване, той не е знаел за антиконкурентното поведение на останалите предприятия във връзка със споразуменията за финансови компенсации за отхвърлените оферти. Доколкото, независимо от неговия диспозитив, от мотивите на решението се вижда ясно, че според Комисията тези практики съставляват едно и също продължавано нарушение, Общият съд отхвърля установеното нарушение и отменя наложената глоба.

в) Определяне на размера на глобата

През 2011 г. се отбелязват както много висок брой дела за картели, които повдигат множество проблеми във връзка с определянето на размера на налаганите глоби, така и първите случаи, в които Общият съд тълкува Насоките от 2006 г.⁷

— Стойност на продажбите

В Решение от 16 юни 2011 г. по дело *Team Relocations* и др./Комисия (T-204/08 и T-212/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд уточнява тълкуването на понятието „продажба“, което следва да се вземе под внимание при прилагането на Насоките от 2006 г. Във връзка с това той отхвърля позицията на жалбоподателя, който иска да се вземе предвид единствено стойността на продажбите, произтичащи от услугата, която е действително засегната от неправомерните практики. Той стига до извода, че като стойност на продажбите по смисъла на посочените насоки под внимание следва да се вземат продажбите, осъществени на релевантния пазар.

⁷ Насоки относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1/2003, приети на 1 септември 2006 г. (ОВ С 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264).

— Тежест

По дело Ziegler/Комисия (Решение от 16 юни 2011 г., T-199/08, все още непубликувано, обжалвано) жалбоподателят посочва липсата на мотиви, засягаща изчисляването на основния размер на глобата. В това отношение Общият съд отбелязва, че Насоките от 2006 г. водят до „основна промяна на методите за изчисление на глобите“. По-специално е премахнато групирането на нарушенията в три категории („леки“, „тежки“ и „много тежки“) и е въведена скала от 0 % до 30 %, позволяваща по-прецизно разграничение. Освен това основният размер на глобата вече ще се „обвързва с дела на стойността на продажбите, в зависимост от степента на тежестта на нарушението, умножена по броя на годините на нарушението“. Като общо правило „делът на стойността на продажбите, взет предвид, ще се определя на ниво до 30 %“. Що се отнася до хоризонталните споразумения за определяне на цените, подялба на пазара и ограничаване на продукцията, „които [...] поради самото си естество са сред най-[сериозните] ограничения на конкуренцията“, делът на стойността на продажбите, който ще се взема предвид, по принцип ще бъде „в горния край на скалата“. При тези условия и като пряко следствие от свободата на преценка на Комисията в тази област, тя е задължена да мотивира избора на дела от стойността на продажбите, който взема предвид, и не може да се ограничи да мотивира единствено квалификацията на нарушението като „много сериозно“. В по-общ смисъл, макар да приема, че в това отношение решението е достатъчно мотивирано с оглед на съществуващата съдебна практика, Общият съд подчертава, че тази практика е утвърдена с оглед на предходните насоки, поради което приканва Комисията във връзка с прилагането на Насоките от 2006 г. да развие мотивите си по отношение на изчислението на глобите, за да позволи по-специално на предприятията да се запознаят подробно с начина за изчисляване на наложената им глоба.

По дело Team Relocations и др./Комисия, посочено по-горе, след като Общият съд констатира, че Насоките от 2006 г. премахват групирането на нарушенията в категории и предварително определените суми и въвеждат система, която позволява по-прецизно разграничение в зависимост от тежестта на нарушенията, той стига до извода, че Комисията е свободна да установи тежестта на ролята на всяко предприятие било при определяне на процента от стойността на приетите продажби, било при преценка на смекчаващите и отегчаващите обстоятелства. Същевременно в последния случай преценката на посочените обстоятелства трябва да позволи адекватното отчитане на относителната тежест на участието в единственото нарушение, както и на изменението на тази тежест във времето.

— Продължителност

По съединени дела Team Relocations и др./Комисия, посочени по-горе, системното умножаване на размера, определен в зависимост от стойността на продажбите, по броя на годините на участието на дадено предприятие в нарушението, предвидено в Насоките от 2006 г., е предмет на оспорване, доколкото тази система придава на твърдяната продължителност на нарушението несъразмерно значение в сравнение с другите релевантни фактори, и по-специално с тежестта на нарушението. Въпреки че според Общия съд — както бе посочено във връзка с тежестта на нарушението — и в това отношение новият подход на Комисията представлява основна промяна на методите, доколкото умножението по броя на годините на участие в нарушението се равнява на увеличение на размера със 100 % на година, той подчертава все пак, че член 23, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1/2003⁸ позволява подобно развитие.

⁸ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167).

За сметка на това в Решение от същия ден по съединени дела *Gosselin Group* и *Stichting Administratiekantoor Portielje/Комисия*, посочено по-горе, Общият съд извежда последиците от тази промяна във връзка с работата на Комисията. Той уточнява, че макар от постоянната съдебна практика да е видно, че тежестта да докаже нарушенията на член [101], параграф 1 [ДФЕС] е върху Комисията и че тя трябва да представи точни и непротиворечиви доказателства, за да обоснове твърдото убеждение, че твърдяното нарушение е било извършено, това с особена сила се отнася до доказателствата относно продължителността на нарушението, като тежестта на този критерий е значително подсилена в Насоките от 2006 г.

— Равно третиране — Оборот, който се взема предвид

В Решение по дело *Toshiba/Комисия* и в Решение по дело *Mitsubishi Electric/Комисия*, посочени по-горе, Общият съд отбелязва, че Комисията е избрала 2001 г. за референтна година за определянето на стойността на продажбите в световен мащаб и за изчисляването на началния размер на глобите на *Toshiba* и *Mitsubishi Electric*, чиито дейности във връзка с комутационните апарати с газова изолация са поети през 2002 г. от съвместното им предприятие *T M T & D*, докато по отношение на европейските производители се спира на 2003 г. — последната пълна година на нарушението. Според Комисията това разграничение отразява желанието да се отчете фактът, че през по-голямата част от периода на нарушението *Toshiba* е притежавало значително по-малка част от световния пазар на тази стока в сравнение с *Mitsubishi*. Въпреки че според Общия съд тази цел е законосъобразна, той счита, че биха могли да се използват други недискриминационни методи за нейното постигане, например разделяне на началния размер на глобата, изчислен въз основа на оборотите за 2003 г., в съответствие със съотношението на продажбите на съответната стока през последната година, предхождаща създаването на съвместното предприятие. Тъй като Комисията е нарушила принципа на равно третиране и липсват данни, които да ѝ позволят да изчисли нов размер на глобата, Общият съд отменя наложените на посочените две предприятия глоби.

— Възпиращо действие

По дело *Arkema France* и др./Комисия (Решение от 7 юни 2011 г. по дело T-217/06, все още не публикувано) Комисията прилага увеличение от 200 %, за да гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект на паричната санкция предвид размера и икономическата мощ на предприятието. Увеличението се основава на световния оборот на *Total*, дружество майка на жалбоподателя. Същевременно Общият съд отбелязва, че няколко дни преди Комисията да приеме решението, *Total* преустановява контрола над жалбоподателя, поради което приема, че увеличаването на глобата с оглед на постигането на възпиращ ефект е необосновано. Общият съд напомня, че всъщност необходимостта да се гарантира достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата налага по-специално размерът на глобата да се адаптира, за да се вземе предвид търсеното въздействие върху предприятието, на което тя се налага, така че глобата да не се окаже незначителна или, обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите му възможности. Следователно целта на възпиращото действие може валидно да се постигне само при съобразяване на положението на предприятието към момента на налагане на глобата. Доколкото свързващата *Arkema* и *Total* стопанска единица е престанала да съществува преди датата на приемане на решението, ресурсите на последното дружество не са могли да бъдат взети предвид при определяне на увеличението на глобата, наложена на *Arkema* и на неговите дъщерни дружества. Поради това Общият съд постановява, че увеличението с 200 % се явява прекомерно спрямо тях и увеличение от 25 % е достатъчно, за да осигури достатъчно сериозен възпиращ ефект на наложената им глоба. По силата на това съображение Общият съд решава да намали наложената на *Arkema* глоба от 219,1 на 113,3 милиона евро.

— Сътрудничество

В Решение по дело *Fuji Electric/Комисия*, посочено по-горе, Общият съд уточнява, че макар да е вярно, че датата, на която доказателствата са предоставени на Комисията, оказва влияние върху квалификацията им като доказателства със значителен доказателствен принос, доколкото тази квалификация зависи от доказателствата, които вече се съдържат в преписката на Комисията към датата на тяхното предоставяне, единствено фактът, че тези доказателства са били предадени след изпращането на изложението на възраженията, не изключва възможността, въпреки напредналия стадий на административното производство, те все още да имат значителен доказателствен принос. По-специално в искане за ползване от известие относно сътрудничеството, отправено след изпращането на изложението на възраженията, предприятието може да се съсредоточи върху фактите, които според него не са били установени надлежно, за да допълни в значителна степен доказателствата, с които Комисията вече разполага.

По дело *Deltafina/Комисия* (Решение от 9 септември 2011 г. по дело T-12/06, все още непубликувано, обжалвано) Комисията за първи път решава да предостави на жалбоподателя условно освобождаване от глоба по силата на известие относно сътрудничеството. Общият съд посочва, че след като предоставянето на пълно освобождаване от глоба представлява изключение от принципа на личната отговорност на предприятието за нарушение на правилата на конкуренция, в замяна на това е логично Комисията да изисква от предприятието да не пропуска да я информира за релевантни факти, които са му известни и които могат да засегнат развитието на административното производство и ефикасността на разследването. Общият съд отбелязва, че на среща със свои конкуренти жалбоподателят съзнателно оповестява, без да уведоми за това Комисията, че е подал заявление за освобождаване от глоби до нейните служби, преди тя да е имала възможност да извърши проверки относно въпросния картел. Тъй като подобно поведение не свидетелства за действителен дух на сътрудничество, Общият съд постановява, че Комисията не е допуснала грешка, като в обжалваното решение не е предоставила на *Deltafina* окончателно освобождаване от глоба.

— Отегчаващи обстоятелства

В Решение от 17 май 2011 г. по дело *Arkema France/Комисия* (T-343/08, все още непубликувано) Общият съд отбелязва, че макар да няма давностен срок за установяването на повторност от страна на Комисията, принципът на пропорционалност все пак не позволява на Комисията да взема предвид, без ограничение във времето, едно или няколко по-ранни решения, с които се санкционира определено предприятие. В случая Общият съд констатира, че жалбоподателят е нарушавал правилата за конкуренцията, като е участвал в картели през цялото време от 1961 г. до май 1984 г., за което е санкциониран най-напред през 1984 г., впоследствие през 1986 г. и последно през 1994 г., както и че въпреки тези последователни решения той е продължил неправомерното си поведение, като считано от 17 май 1995 г. до 9 февруари 2000 г. е взел участие в нов санкциониран с обжалваното решение картел. В резултат от това Комисията увеличава с 90 % основния размер на глобата на жалбоподателя. Общият съд потвърждава подхода на Комисията, като посочва, че доколкото тези последователни решения, приети през кратки интервали от време, последното от които — една година преди участието на жалбоподателя в санкционираното с обжалваното решение нарушение, свидетелстват за склонността му към отклонения от правилата за конкуренцията, Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност, като е взела предвид тези последователни решения в рамките на преценката за повторност в поведението на жалбоподателя.

В решението, обжалвано по дела *ENI/Комисия* и *Polimeri Europa/Комисия* (Решения от 13 юли 2011 г., T-39/07 и T-59/07, все още непубликувани, обжалвани), като отбелязва, че на

предприятието EniChem вече са били налагани санкции за участието му в два по-ранни картела, Комисията приема, че началният размер на глобата, наложена на жалбоподателите — Eni и неговото дъщерно дружество Polimeri, трябва да се увеличи с 50 % на основание на повторното нарушение като отегчаващо обстоятелство. Комисията счита, че макар юридическите лица, участвали в разглежданите нарушения, да не са едни и същи, неправомерното деяние е извършено от едно и също предприятие. Общият съд обаче отбелязва специално, че след като развитието на структурата и на контрола върху засегнатите дружества е сложно, Комисията е трябвало да бъде особено точна и да представи всички подробни доказателства, необходими за да се установи, че дружествата, посочени в обжалваното решение, и дружествата, посочени в предходните решения, образуват едно и също „предприятие“ по смисъла на член [101 ДФЕС]. Общият съд отбелязва, че в случая това не е било направено и следователно повторността на нарушението не е доказана. Поради това той намалява размера на глобата от 272,25 на 181,5 милиона евро.

В решение, постановено по съединени дела ThyssenKrupp Liften Ascenseurs и др./Комисия (T-144/07, T-147/07—T-150/07 и T-154/07, все още непубликувано, обжалвано), Общият съд напомня, че Комисията увеличава размера на глобите, наложени на дружеството майка ThyssenKrupp AG, на дъщерното му дружество ThyssenKrupp Elevator AG, както и на някои национални дъщерни дружества с 50 % поради повторност, тъй като някои дружества, включени в групата ThyssenKrupp, вече са били санкционирани през 1998 г. заради участието си в картел на пазара на легиращи елементи. В това отношение Общият съд отбелязва, че в посоченото решение Комисията констатира нарушение, извършено единствено от дружествата от групата, но не и от страна на съответните им към момента на настъпване на фактите дружества майки, на които от стопанска и правна гледна точка правоприменик е ThyssenKrupp AG. Освен това Комисията тогава не приема, че дъщерните дружества и техните дружества майки образуват един стопански субект. Общият съд констатира също, че дъщерните дружества, на които са наложени глоби в рамките на картела в сектора на легиращите елементи, не са част от санкционирания в обжалваното решение предприятия. Поради това установените нарушения не следва да се разглеждат като извършени при условията на повторност от същото предприятие.

— Смекчаващи обстоятелства

По дело Ziegler/Комисия, посочено по-горе, жалбоподателят сочи като смекчаващо обстоятелство преустановяването на нарушението. Общият съд отбелязва, че макар Насоките от 2006 г. да предвиждат, че основният размер на глобата може да бъде намален на това основание, това „[не] се прилага към тайни споразумения или практики (по-специално към картели)“. Освен това въпросното смекчаващо обстоятелство се взема предвид само в случаите, в които нарушението е преустановено веднага след намесата на Комисията. Тъй като обаче установява, че жалбоподателят е участвал в нарушението до 8 септември 2003 г., докато проверките на Комисията са извършени след тази дата, а именно на 16 септември 2003 г., Общият съд отхвърля повдигнатото от жалбоподателя оплакване.

По същото дело жалбоподателят твърди, че фактът, че Комисията е знаела за нарушението и го е толерирала в продължение на години, е създавало у него легитимно убеждение, макар и погрешно, относно законосъобразността на тази практика. В това отношение Общият съд подчертава, че самото знание за съществуването на антиконкурентни действия не предполага, че тези действия са били имплицитно „разрешени или насърчени“ от Комисията по смисъла на Насоките от 2006 г. В действителност твърдяното бездействие не може да се приравни на положително действие като разрешаване или насърчаване, в резултат на което да се признае наличието на смекчаващо обстоятелство.

В Решение по дело *Arkema France/Комисия*, посочено по-горе, жалбоподателят твърди, че Комисията неправилно отказва да намали размера на наложената му глоба с оглед на съдействието, оказано извън приложното поле на известие относно сътрудничеството. Общият съд уточнява, че за да се запази полезното действие на този вид известие, Комисията следва да е задължена да предостави на определено предприятие намаление на глобата на друго основание само в изключителни случаи. Той счита, че случаят е такъв, по-конкретно когато сътрудничеството на предприятието, което надхвърля законовите му задължения, без да му дава право на намаление на глобата на основание на посоченото известие, е от обективна полза за Комисията. Тази полза е налице, когато в окончателното решение Комисията се основава на доказателства, без които тя не би могла да санкционира изцяло или отчасти съответното нарушение.

— Изключителни обстоятелства

В Решение по дело *Ziegler/Комисия*, посочено по-горе, Общият съд разглежда прилагането на Насоките от 2006 г. по отношение на отчитането на платежоспособността на съответното предприятие. Във връзка с това той отбелязва, че за да се ползва от изключително намаляване на глобата поради икономически трудности по силата на Насоките, освен искане в този смисъл, е необходимо и да са изпълнени две кумулативни условия, а именно, първо — непреодолима трудност да се изплати глобата, и второ — наличие на „конкретен социален и икономически контекст“. Що се отнася до първото условие, Общият съд констатира, че Комисията се ограничава да отбележи, че глобата съставлява само 3,76 % от световния оборот на предприятието през 2006 г., за да стигне до извода, че санкцията не е в състояние да застраши необратимо икономическата му жизнеспособност. Общият съд счита, от една страна, че тази преценка е абстрактна и по никакъв начин не отчита конкретното положение на жалбоподателя, а от друга, че самото изчисляване на процентното съотношение на глобата спрямо световния оборот на предприятието не може да обоснове извода, че нейният размер не е в състояние да застраши необратимо икономическата жизнеспособност на последното. Тъй като обаче второто условие не е изпълнено, той стига до извода, че Комисията основателно отхвърля доводите на жалбоподателя.

— Таван от 10 % от оборота

В Решение от 16 юни 2011 г. по дело *Putters International/Комисия* (T-211/08, все още непубликувано) Общият съд посочва, че ако окончателно наложената глоба възлиза на 10 % от оборота на жалбоподателя и този процент е по-нисък за другите участници в картела, не е налице нарушение на принципа на равно третиране или на пропорционалност. Всъщност тази последица е присъща за тълкуването на тавана от 10 % в смисъл на изравнителен праг, който се прилага след евентуално намаляване на глобата поради смекчаващи обстоятелства или поради принципа на пропорционалност. Същевременно той отбелязва, че умножаването на размера, определен въз основа на стойността на продажбите, по броя на годините на участие в нарушението може да означава, че в рамките на Насоките от 2006 г. прилагането на тавана от 10 % вече е по-скоро правило отколкото изключение за всяко предприятие, което основно действа на един пазар и е участвало в продължение на повече от година в картел. Обикновено в такива случаи вече няма да има възможност при определяне на глобата, за която е бил приложен таван от 10 %, да се вземе предвид разграничението в зависимост от тежестта или смекчаващите обстоятелства. Във връзка с това Общият съд подчертава, че произтичащата липса на разграничение по отношение на окончателната глоба представлява присъщо за новата методология затруднение с оглед на принципа на индивидуализация на наказанията и санкциите.

г) Възможност за търсене на отговорност за нарушението и солидарно осъждане

— Условия за прилагане на презумпцията за отговорност на дружество майка за действията на неговото дъщерно дружество

В Решение от 15 септември 2011 г. по дело Koninklijke Grolsch/Комисия (Т-234/07, все още не публикувано) Общият съд отбелязва, че Комисията не е доказала непосредственото участие на жалбоподателя в картела. Жалбоподателят обаче е отъждествен със своето дъщерно дружество (което притежава изцяло), без Комисията да провежда разграничение между юридическите лица и да представя съображенията, поради които следва да му бъде вменена отговорността за нарушението. Общият съд счита, че като не разглежда икономическите, организационните и юридическите връзки между жалбоподателя и неговото дъщерно дружество, Комисията лишава жалбоподателя от възможност да оспори пред Общия съд основателността на посоченото обвинение, като обори презумпцията за действително наличие на решаващо влияние върху споменатото дъщерно дружество, и не позволява на Общия съд да упражни контрол в това отношение, което обосновава отмяната на решението.

— Оборване на презумпцията

В Решения от 16 юни 2011 г. по дело L'Air liquide/Комисия и по дело Edison/Комисия (съответно Т-185/06, все още не публикувано, и Т-196/06, все още не публикувано, обжалвано) Общият съд установява най-напред, че Комисията основателно е могла да предположи, че жалбоподателите упражняват решаващо влияние върху съответното им дъщерно дружество предвид неоспорваното отношение на пълен контрол между тях. На следващо място той отбелязва, че жалбоподателите сочат специфични доводи за оборването на споменатата презумпция, като се опитват да докажат самостоятелността на съответното им дъщерно дружество. В отговор на тези доводи обаче Комисията само насочва към някои допълнителни индикации за упражняването от жалбоподателите на решаващо влияние върху съответното им дъщерно дружество. Общият съд счита, че при това положение Комисията не излага в обжалваното решение съображенията, поради които представените от жалбоподателите доказателства са недостатъчни за оборване на разглежданата презумпция. Същевременно задължението на Комисията да мотивира решението си по този въпрос ясно произтича от оборимия характер на разглежданата презумпция, за чието оборване жалбоподателите следва да представят доказателства за всички икономически, организационни и юридически връзки между тях самите и съответното им дъщерно дружество. След като Комисията не взема подробно обосновано становище в това отношение, Общият съд отменя обжалваното решение поради неизпълнение на задължението за мотивиране.

По съединени дела Gosselin/Комисия и Stichting Administratiekantoor Portielje/Комисия, посочени по-горе, Комисията прилага презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от страна на Portielje върху Gosselin, доколкото дружеството майка притежава почти целия капитал на своето дъщерно дружество. Същевременно Общият съд отбелязва, че посочените от Portielje обстоятелства могат да оборят тази презумпция. Сред тези обстоятелства той по-специално подчертава факта, че единствената възможност дружеството майка да упражни влияние над своето дъщерно дружество се състои в упражняването на свързаното с притежаваните от него акции право на глас в общото събрание на дъщерното дружество. Той обаче констатира, че по време на нарушението събрание на акционерите не е провеждано. Поради това Общият съд решава да отмени решението на Комисията по отношение на Portielje.

— Обхват на отговорността

По дело Tomkins/Комисия (Решение от 24 март 2011 г., T-382/06, все още непубликувано, обжалвано) жалбоподателят носи отговорност за неправомерното поведение на своето дъщерно дружество Pegler, тъй като притежава изцяло капитала на това дружество. В рамките на посочените от жалбоподателя правни основания се оспорва участието на неговото дъщерно дружество в картела през част от периода на нарушението. С Решение от същата дата по дело Pegler/Комисия (T-386/06, все още непубликувано) Общият съд отменя решението на Комисията относно участието на Pegler в картела на фитингите от мед за част от периода на нарушението, надвишаваща посочената в правното основание на дружеството майка Tomkins. В това отношение Общият съд напомня, че доколкото Съдът на Европейския съюз не може да се произнася *ultra petita*, постановената отмяна не може да надхвърля по обхват поисканото от жалбоподателя. Същевременно от гледна точка на конкурентното право жалбоподателят и неговото дъщерно дружество представляват един-единствен субект, чиято жалба за отмяна по посоченото по-горе дело Pegler/Комисия е частично уважена. Следователно, тъй като Комисията констатира, че жалбоподателят носи отговорност, последният се ползва от частичната отмяна на обжалваното решение по посоченото дело. Всъщност жалбоподателят излага едно-единствено правно основание, с което оспорва продължителността на участието на Pegler в нарушението, и иска съответно отмяна на обжалваното решение. Поради това Общият съд, сезиран с подадени отделно от дружеството майка и дъщерното дружество жалби за отмяна, не се произнася *ultra petita*, когато взема предвид решението по подадената от дъщерното дружество жалба, тъй като исканията в жалбата на дружеството майка са идентични.

За сметка на това по същото дело Tomkins прави изричен отказ от оплакването, изведено от грешка в преценката относно увеличаването на глобата с оглед на осигуряването на възпиращото ѝ действие. Въз основа на това Общият съд стига до извода, че не може да се произнесе по този въпрос, без да излезе извън предмета на спора, определен от страните по настоящото дело, макар в същото време в Решение по дело Pegler/Комисия, посочено по-горе, да приема, че Комисията неправилно е приложила този коефициент за умножение.

— Солидарно задължение за плащане

В Решение от 12 октомври 2011 г. по дело Alliance One International/Комисия (T-41/05, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд приема, че жалбоподателят не е могъл да носи отговорност за извършеното от Agroexpansión нарушение за периода преди 18 ноември 1997 г., тъй като едва от тази дата той образува с него единна икономическа структура и едно предприятие по смисъла на член [101 ДФЕС]. След като солидарното задължение за заплащане на глобата може да включва само периода на нарушението, през който дружеството майка и неговото дъщерно дружество образуват такова предприятие, Комисията няма основание да задължи жалбоподателя да заплати солидарно с Agroexpansión пълния размер на наложената на последното дружество глоба, а именно 2 592 000 EUR, тоест размер, който се отнася за целия период на нарушението. Поради това Общият съд намалява увеличението поради продължителност от 50 % на 35 %.

д) Пълен съдебен контрол

По силата на член 261 ДФЕС и на член 31 от Регламент № 1/2003 Общият съд разполага с компетентност за упражняване на пълен съдебен контрол, която — извън обикновения контрол за законосъобразност на санкцията, при който има възможност само да отхвърли жалбата за отмяна или да отмени обжалвания акт — му дава право, дори без да отменя обжалвания

акт, да го измени въз основа на всички фактически обстоятелства, например като промени размера на наложената глоба⁹.

В Решение по дело *Arkema France* и др./Комисия, посочено по-горе, Общият съд отбелязва, че Комисията не оспорва точността на твърденията на жалбоподателите, че след 18 май 2006 г. те вече не са били под контрола на *Total* и *Elf Aquitaine* — фактическо обстоятелство, съдържащо се още в жалбата. Тъй като жалбоподателите приканват Общия съд да упражни неограничената си компетентност, като намали размера на глобата с оглед на това фактическо обстоятелство, Общият съд действително намалява наложеното за осигуряване на достатъчно сериозен възпиращ ефект на глобата увеличение от 200 % на 25 %, считано за прекомерно, тъй като е изчислено въз основа на световния оборот на дружеството майка. В резултат от това наложената на *Arkema* глоба е намалена със 105,8 милиона евро.

В Решения по дело *Ziegler*/Комисия и по дело *Team Relocations* и др./Комисия, посочени по-горе, Общият съд уточнява, че по-подробните мотиви относно изчисляването на размера на глобата, необходимостта от които възниква поради основополагащата методологична промяна, свързана с прилагането на Насоките от 2006 г., имат също за цел да улеснят упражняването от Общия съд на пълен съдебен контрол, който трябва да му позволи да прецени както законосъобразността на обжалваното решение, така и дали наложената глоба е подходяща.

По дело *Putters International*/Комисия, посочено по-горе, той постановява, че липсата на разграничение по отношение на окончателната глоба, която понякога се дължи на методологията, въведена с Насоките от 2006 г., може да наложи Общият съд да упражни пълен съдебен контрол в конкретни случаи, в които прилагането на посочените насоки не би било достатъчно, за да се направи подходящо разграничение.

В Решение от 5 октомври 2011 г. по дело *Romana Tabacchi*/Комисия (Т-11/06, все още непубликувано), след като констатира, че Комисията е допуснала грешка в преценката на фактите по отношение на продължителността на участието на жалбоподателя в картела, от една страна, и е нарушила принципа на равно третиране при преценката на специфичната тежест на това участие, от друга, Общият съд отстранява тези слабости в рамките на упражнявания пълен съдебен контрол. Поради това той счита, че предвид кумулативния ефект на установените по-рано пороци и предвид слабите финансови възможности на жалбоподателя правилната преценка на всички обстоятелства в настоящия случай изисква да се определи глоба в размер на 1 милион евро, а не на 2,05 милиона евро. В това отношение той уточнява, че от една страна, този размер на глобата представлява ефикасна санкция срещу неправомерното поведение на жалбоподателя, която не е пренебрежимо малка и има достатъчен възпиращ ефект, и от друга, че глоба с размер, по-голям от този, би била непропорционална спрямо извършеното от жалбоподателя нарушение, разгледано в неговата цялост.

3. Принос в областта на концентрациите

В Решение от 12 октомври 2011 г. по дело *Association belge des consommateurs test-achats*/Комисия (Т-224/10, все още непубликувано) Общият съд уточнява условията за допустимост на жалба, подадена от трети лица, от една страна, срещу решение на Комисията, с което тя обявява съответната концентрация (в случая между *EDF* и *Segebel*) за съвместима с общия

⁹ Вж. по-конкретно Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, С-238/99 Р, С-244/99 Р, С-245/99 Р, С-247/99 Р, С-250/99 Р—С-252/99 Р и С-254/99 Р, Recueil. стр. I-8375, точка 692.

пазар, и от друга страна, срещу отказа да се уважи подадено от националните органи искане за частично препращане на концентрацията за разглеждане от посочените органи (решение за отказ за препращане).

а) Процесуална легитимация на третите лица

Във връзка с това Общият съд напомня, че съгласно съдебната практика, когато става въпрос за решение на Комисията относно съвместимостта на дадена концентрация с общия пазар, процесуалната легитимация на третите заинтересовани от тази концентрация лица трябва да бъде преценявана по различен начин, според това дали те твърдят, че са налице пороци, засягащи материалната законосъобразност на тези решения (трети заинтересовани лица, образувачи т.нар. „първа категория“), или поддържат, че Комисията е нарушила процесуални права, предоставени им с правните актове на Европейския съюз, уреждащи контрола върху концентрациите (трети заинтересовани лица, образувачи т.нар. „втора категория“).

Необходимо е първата категория трети лица да бъдат засегнати от обжалваното решение поради някои присъщи за тях качества или поради фактическо положение, което ги разграничава от всички останали лица и така ги индивидуализира по същия начин, както адресатите. В случая обаче жалбоподателят не попада в първата категория, тъй като не е лично засегнат от решението на Комисията. По въпроса дали жалбоподателят попада във втората категория Общият съд уточнява, че сдруженията на потребители разполагат с процесуално право в административното производство, а именно с правото да бъдат изслушани, по повод разглеждането на концентрация, ако са спазени две условия: първо, концентрацията трябва да засяга продукти или услуги, които се ползват от крайни потребители, и второ, сдружението трябва действително да е направило писмено искане за изслушване от Комисията в хода на посоченото производство по разследване.

Общият съд констатира, че жалбоподателят отговаря на първото условие — тъй като разглежданата концентрация може да има най-малко вторични последици за потребителите, но не и на второто. Във връзка с това Общият съд подчертава, че действията, които третите лица са длъжни да предприемат, за да участват в производството за контрол на концентрациите, трябва да бъдат извършени след формалната нотификация на съответната концентрация. В интерес на третите лица се изключва възможността им да подават искания, преди предметът на провежданото от Комисията контролно производство да бъде определен с нотифицирането на съответната икономическа операция. Освен това по този начин Комисията се освобождава от задачата непрекъснато да отсява сред получените искания тези, които се отнасят до хипотетични икономически операции или дори обикновени слухове, от тези, които се отнасят до операции, за които е направена нотификация. В случая жалбоподателят е поискал от Комисията да бъде изслушан в рамките на разглеждането на концентрацията два месеца преди нотификацията във връзка с нея. Според Общия съд този факт не заличава липсата на подновяване на искането или на каквито и да било други действия от страна на жалбоподателя, след като планираната от EDF и Segebel икономическа операция е била надлежно нотифицирана като концентрация.

б) Обжалваемост на отказа за препращане

Съгласно постоянната съдебна практика заинтересованото от концентрацията трето лице може да оспорва пред Общия съд решението, с което Комисията уважава искане за препращане, направено от национален орган за защита на конкуренцията. Обратно, Общият съд постановява, че третите заинтересовани лица нямат право да оспорват отказа за препращане, постановен от Комисията по направено от национален орган искане за препращане.

Всъщност процесуалните права и съдебната защита, които правото на Съюза признава на тези трети лица, по никакъв начин не са застрашени от отказа за препращане. Напротив, това решение гарантира на третите лица, заинтересовани от концентрация с общностно измерение, от една страна, че същата ще бъде проучена от Комисията от гледна точка на правото на Съюза, и от друга, че Общият съд е компетентен да се произнесе по евентуалната жалба срещу решението на Комисията, с което се приключва производството.

Държавни помощи

1. Допустимост

Тази година съдебната практика уточнява по-специално понятията за акт със задължително правно действие и за правен интерес.

В Решение от 8 декември 2011 г. по дело Deutsche Post/Комисия (Т-421/07, все още непубликувано) Общият съд обявява за недопустима жалбата на Deutsche Post срещу решението на Комисията да започне официална процедура по разследване във връзка с помощта, предоставена му от Федерална република Германия. Общият съд постановява, че обжалваното решение, предшествано от решение за започване на официална процедура по разследване през 1999 г., не представлява обжалваем акт.

Според Общия съд решението на Комисията за започване на официална процедура по разследване — акт, който има подготвителен характер спрямо окончателното решение, поражда самостоятелни правни последици и поради това представлява обжалваем акт, не само когато жалбоподателят оспорва класификацията на помощта като нова помощ, но и когато оспорва самата квалификация на спорната мярка като държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.

В този случай обаче Общият съд постановява, че обжалваният акт, който представлява второ решение за започване на официална процедура, не съставлява обжалваем акт, тъй като не поражда самостоятелни правни последици спрямо първоначалното решение за започване. Обжалваният акт се отнася до същите мерки като тези, които са били предмет на предходното решение за започване. Освен това Комисията вече е посочила, че спорните мерки могат да попаднат в приложното поле на забраната по член 87, параграф 1 ЕО и поради това споменатото решение за започване вече е произвело самостоятелните правни последици, свързани с обжалвания акт. Общият съд отбелязва също, че при приемането на обжалвания акт официалната процедура по разследване, започната през 1999 г. във връзка със спорните мерки, все още не е била прекратена и поради това обжалваният акт не е изменил нито правния обхват на спорните мерки, нито правното положение на жалбоподателя.

По съединени дела Freistaat Sachsen и Land Sachsen-Anhalt, както и Mitteldeutsche Flughafen и Flughafen Leipzig-Halle/Комисия (Решение от 24 март 2011 г. по съединени дела Т-443/08 и Т-455/08, все още непубликувано, обжалвано) пред Общия съд се оспорва квалифицирането на капиталовите вноски като държавна помощ с две жалби срещу решение на Комисията, с което помощта, отпусната от Федерална република Германия на летище Лайпциг/Хале, е обявена за съвместима с общия пазар, подадени, първата — от публичните акционери на предприятията летищни оператори (по дело Т-443/08), а втората — от двете предприятия летищни оператори (по дело Т-455/08).

Общият съд обявява за недопустима поради липса на правен интерес жалбата на публичните акционери по дело Т-443/08. В самото начало Общият съд напомня, че жалбата за отмяна,

подадена от физическо или юридическо лице, е допустима само ако това лице има правен интерес от отмяната на обжалвания акт. Този интерес трябва да е възникнал и все още съществуващ и се преценява към датата на подаване на жалбата. Общият съд отбелязва също, че с решение на Комисията помощта се обявява за съвместима с общия пазар и следователно не се увреждат по принцип предприятията, които я получават, но това обстоятелство само по себе си не освобождава съда на Съюза от задължението му да провери дали преценката на Комисията поражда правни последици със задължителен характер, които могат да засегнат интересите на посочените предприятия.

На първо място, Общият съд постановява, че решението не съответства на позицията, изразена от жалбоподателите в хода на административното производство, но това обстоятелство само по себе си не поражда никакви задължителни правни последици, които могат да засегнат техните интереси, и следователно те не биха могли да основат своя правен интерес само върху него. Всъщност в съответствие с общата структура на процедурата за контрол върху държавните помощи същата започва спрямо държавата членка, отговаряща за предоставянето на помощта. В това производство предприятията — получатели на помощите, и субдържавните териториални образувания, които предоставят помощи, както и конкурентите на получателите на помощите, се разглеждат само като „заинтересовани лица“. Общият съд добавя, че такива жалбоподатели изобщо не са лишени от всякаква ефективна съдебна защита срещу решението на Комисията, с което вноската в капитала се квалифицира като държавна помощ. Всъщност, дори жалбата за отмяна да бъде обявена за недопустима, няма пречка за посочените жалбоподатели в рамките на спор пред национална юрисдикция — в който евентуално те биха се оказали привлечени, за да поемат последиците от твърдяната нищожност на капиталовите вноски, на която се позовават — да предложат на националния съд да отправи преюдициално запитване на основание член 234 ЕО, за да се оспори валидността на решението на Комисията в частта му, в която се установява, че разглежданата мярка представлява помощ.

На второ място, що се отнася до твърдените съществени негативни последици, свързани с квалифицирането на капиталовите вноски като държавна помощ, Общият съд счита, че жалбоподателят не може да се позовава на бъдещи несигурни събития с оглед обосноваване на интереса си от отмяната на оспорения акт. Позоваването от страна на жалбоподател на „възможните“, а не на сигурните последици от твърдяната нищожност на капиталовите вноски в областта на дружественото право и несъстоятелността, следователно е недостатъчно, за да се признае подобен интерес. Освен това Общият съд отбелязва, че жалбоподателите — публични акционери на получателя на помощта, не доказват, че имат собствен интерес, различен от този на получателя, да искат отмяната на решението. Лицето не може да защитава своите интереси спрямо акт на Съюза, засегнал предприятие, в капитала на което това лице участва, по начин, различен от упражняването на своите права на съдружник в това предприятие, освен ако може да изтъкне правен интерес, различен от този на засегнатото предприятие.

В Решение от 20 септември 2011 г. по дело Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия (съединени дела T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд отхвърля повдигнатото от Комисията възражение и постановява, че обстоятелството, че жалбоподателите и встъпилите страни не са подали в предписания срок жалба срещу решението за коригиране, което има същия предмет и цел като решението за започване на официална процедура по разследване, не представлява пречка да повдигнат правни основания, изведени от неправомерността на последното, срещу окончателното решение на Комисията.

Действително, решението за прекратяване на официалната процедура по разследване произвежда задължително правно действие, което може да засегне интересите на заинтересованите страни, тъй като слага край на въпросната процедура и се произнася окончателно по въпроса за съвместимостта на разглежданата мярка с правните норми, приложими спрямо държавните помощи. Следователно заинтересованите страни винаги разполагат с възможността да оспорят това решение и в тези рамки трябва да могат да поставят под въпрос различните елементи, които формират окончателно приетото от Комисията становище. Общият съд допълва, че тази възможност не зависи от това дали решението за започване на официалната процедура по разследване може да бъде предмет на жалба за отмяна. Всъщност е възможно посоченото решение за започване да се оспори, когато поражда окончателни правни последици, а това е така, когато Комисията започне официалната процедура по разследване във връзка с мярка, която тя временно квалифицира като нова помощ. Все пак възможността за оспорване на дадено решение за започване не може да има за последица намаляване на процесуалните права на заинтересованите страни, възпрепятствайки ги да оспорват окончателното решение и да изтъкват в подкрепа на жалбата си пороци, свързани с всички етапи на процедурата, водеща до това решение.

2. Материалноправни норми

а) Понятие за държавна помощ

В Решение от 12 май 2011 г. по дело Région Nord-Pas-de-Calais и Communauté d'Agglomération du Douaisis/Комисия (съединени дела T-267/08 и T-279/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд отчита определени обстоятелства във връзка с понятието за държавни ресурси, и по-специално с условието за отговорност на държавата за съответните мерки.

Общият съд напомня във връзка с това, че макар кредитите да са предоставени от региона и от обединението на общините, т.е. от административно-териториални единици, а не от централната власт, това обстоятелство само по себе си не може да изключи тези мерки от обхвата на член 107, параграф 1 ДФЕС. Освен това Общият уточнява, че финансирането на спорните мерки със собствени ресурси на региона и на обединението на общините, които не са с данъчен или квазиданъчен произход, също не е основание посочените мерки да не бъдат квалифицирани като държавна помощ. Всъщност определящият критерий за държавните ресурси е публичният контрол и член 107, параграф 1 ДФЕС се отнася до всички имуществени средства, които могат действително да бъдат използвани от публичния сектор за поддържането на предприятията, независимо дали са събрани чрез налагането на данъчни задължения или не.

В Решение от 20 септември 2011 г. по дело Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия, посочено по-горе, Комисията е упрекната, че неправилно квалифицира спорните мерки като неправомерни нови помощи, тъй като за тях не е направено уведомление, а не като съществуващи помощи, които са били използвани не по предназначение.

Общият съд напомня, че когато изменението засяга същността на първоначалната схема, тя се оказва преобразувана в нова схема за помощи. В замяна на това обаче, когато изменението не е съществено, единствено самото то може да бъде квалифицирано като нова помощ. В настоящия случай в решението за одобряване изрично се отбелязва условието за предходност на заявлението за помощ спрямо началото на изпълнението на инвестиционните проекти. Като приема, че регион Сардиния е могъл да отпуска помощи за проекти по мярка, за която няма направено уведомление, и тяхното изпълнение е започнало преди представянето на заявлението за помощ, Общият съд установява, че е налице изменение на приложената схема в сравнение с одобрената. Според Общия съд това изменение не може да бъде квалифицирано като

слабо или незначително. Всъщност, доколкото, видно от Насоките от 1998 г.¹⁰, Комисията редовно обвързва одобряването от нейна страна на схемите за помощи с регионално измерение с условието за предходност на заявлението за помощ спрямо началото на изпълнението на проектите, премахването на това условие е било в състояние да окаже влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с общия пазар. Въз основа на това Общият съд стига до извода, че спорните помощи са нови, а не съществуващи. Тези нови помощи са неправомерни, тъй като Комисията не е била уведомена за изменението на одобрената схема.

Накрая Общият съд уточнява, че спорните помощи не могат да се квалифицират като помощи, прилагани по начин, представляващ злоупотреба, тъй като тази квалификация се отнася до хипотеза, при която получателят използва помощта в нарушение на решението, с което тя е била одобрена. А в конкретния случай за нарушението на решението за одобряване не се търси отговорност от получателя на помощите, а от регион Сардиния.

б) Право на преценка на Комисията — Изследване на схема за помощи — Регламент за освобождаване

В Решение от 14 юли 2011 г. по дело *Freistaat Sachsen/Комисия* (T-357/02 RENV, все още непубликувано) Общият съд отхвърля правното основание на жалбоподателя, съгласно което Комисията не е упражнила своето право на преценка при изследването на разглежданата схема за помощи и се е ограничила да приложи критериите, предвидени в Регламента за освобождаване на МСП¹¹.

Общият съд констатира, че целта на Регламента за освобождаване на МСП е едновременно да обяви за съвместими с общия пазар някои предоставяни на малките и средни предприятия (МСП) помощи и да освободи държавите от задължението за подаване на уведомление за тези помощи. Това обаче не означава, че никаква помощ в полза на МСП не може да бъде обявена за съвместима с общия пазар след проведено от Комисията изследване с оглед на определените в член 87, параграф 3 ЕО критерии в резултат от отправено от държава членка уведомление. Общият съд уточнява също, че макар Комисията да може да установява общи правила за изпълнение, уреждащи упражняването на правото ѝ на преценка по силата на член 87, параграф 3 ЕО, при преценката на конкретен случай тя не може напълно да се лиши от това право на преценка, особено в случаите, които не е посочила изрично или е пропуснала да уреди в споменатите общи правила за изпълнение. При това положение посоченото право на преценка не се изчерпва с приемането на такива общи правила и по принцип не съществува пречка за евентуална индивидуална преценка извън рамките на посочените правила, при условие обаче Комисията да зачита правните норми с по-висок ранг, например нормите на Договора, както и общите принципи на правото на Съюза. В случая Общият съд констатира, че Комисията действително е упражнила това право на преценка, като е изследвала съвместимостта на мярката не само с оглед на критериите, определени в Регламента за освобождаване на МСП, но и въз основа на член 87, параграф 3 ЕО.

¹⁰ Насоки от 10 март 1998 г. за национална регионална помощ (ОВ С 74, стр. 9).

¹¹ Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 година за прилагане на членове 87 [ЕО] и 88 [ЕО] по отношение на държавните помощи за малките и средните предприятия (ОВ L 10, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 98).

в) Понятие за сериозни затруднения

В Решение от 27 септември 2011 г. по дело 3F/Комисия (T-30/03 RENV, все още непубликувано, обжалвано) жалбоподателят иска отмяна на решение на Комисията да не повдига възражения срещу разглеждания датски данъчен режим. Общият съд отхвърля жалбата, тъй като жалбоподателят не доказва, че Комисията е срещнала сериозни затруднения и е трябвало да открие официална процедура по разследване.

Според Общия съд официалната процедура по разследване придобива задължителен характер, когато Комисията изпитва сериозни затруднения да прецени дали дадена помощ е съвместима с общия пазар. Понятието за сериозни затруднения има обективен характер, като установяването на подобни затруднения налага да се изследват обективно както обстоятелствата по приемане на обжалвания акт, така и съдържанието му, като се съпоставят мотивите на решението с данните, с които Комисията е разполагала към момента на произнасяне по съвместимостта на спорните помощи с общия пазар. От това следва, че контролът за законнообразност, който Общият съд упражнява относно наличието на сериозни затруднения, по своето естество надхвърля търсенето на явна грешка в преценката. Жалбоподателят носи тежестта да докаже наличието на сериозни затруднения, като представи съвкупност от непротиворечащи улики, свързани, от една страна, с обстоятелствата и продължителността на процедурата по предварително разглеждане, и от друга страна, със съдържанието на обжалваното решение.

За да се установи наличието на сериозни затруднения, се изтъква по-специално продължителността на процедурата по предварително разглеждане. В това отношение Общият съд уточнява, че макар Комисията да не е задължена да проведе предварително разглеждане в определен срок, когато за държавните мерки не е направено уведомление, както в случая, тя все пак е длъжна да пристъпи към старателна и безпристрастна проверка по жалбите, получени във връзка с държавните мерки, за които няма направено уведомление, и няма право да продължава предварителното разглеждане до безкрайност. Преценката дали продължителността на производството е разумна, трябва да се извърши според обстоятелствата във всеки отделен случай.

В случая според Общия съд, макар да може да се приеме, че като цяло продължителността на предварителното разглеждане е надвишавала обичайно необходимата за един първоначален преглед, тази продължителност е оправдана от обстоятелствата и от контекста на процедурата. По-специално се отчита обстоятелството, че разглежданият данъчен режим е бил изменен по законодателен път, по повод на което между държавата членка и Комисията се провеждат множество обсъждания и размени на писма. Освен това, макар да е възможно продължителността на предварителното разглеждане да представлява индигия за съществуването на сериозни затруднения, сама по себе си тя не е достатъчна за доказване на наличието на такива затруднения. Само наличието на други фактори, наред с изтичането на макар и значително превишаващ необходимия за извършването на първоначално предварително разглеждане срок, може да обоснове извода, че Комисията е срещнала сериозни затруднения в преценката, което налага откриването на официална процедура по разследване.

г) Понятие за стопанска дейност

По посочените по-горе дела Freistaat Sachsen и Land Sachsen-Anhalt, както и Mitteldeutsche Flughafen и Flughafen Leipzig-Halle/Комисия от Общия съд се иска да се произнесе по въпроса дали дейността по изграждане на летищна инфраструктура, предоставена на разположение на инфраструктурни оператори, представлява стопанска дейност.

В контекста на правото в областта на конкуренцията понятието за предприятие обхваща всяко образувание, което извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начин на финансиране. Всяка дейност, която се състои в предлагане на стоки или услуги на даден пазар, представлява стопанска дейност. В това отношение Общият съд констатира, на първо място, че управлението на летищните инфраструктури представлява стопанска дейност, особено когато предприятието предлага летищни услуги срещу възнаграждение, произтичащо от летищните такси, като последните трябва да се разглеждат като насрещна престация за услугите, предоставени от концесионера на летището. Той също уточнява, че след като дадено предприятие управлява регионално, а не международно летище, този факт не би могъл да постави под въпрос стопанския характер на неговата дейност, тъй като тя се състои в предлагане на услуги срещу възнаграждение на пазара на регионалните летищни услуги. Експлоатацията на писта е част от стопанската дейност на предприятието оператор, по-специално когато тя се експлоатира с търговски цели. На второ място, Общият съд постановява, че при разглеждането на стопанския характер на дейността на предприятието в контекста на публично финансиране на разширяването на писта не следва дейността, състояща се в изграждане или в разширяване на инфраструктурата, да се отделя от дейността по последващо използване на същата, тъй като характерът — икономически или не, на последващото използване на изградената инфраструктура задължително определя характера на дейността по разширяването. Всъщност пистите за кацане и излитане са основни елементи в стопанската дейност на летищния оператор. Така изграждането на писти за кацане и излитане позволява на летищата да упражняват своята основна стопанска дейност или, когато става въпрос за изграждане на допълнителна писта или за разширяване на съществуваща писта, да развият тази дейност.

д) Критерий за частния инвеститор в условията на пазарна икономика

В Решение по дело Région Nord-Pas-de-Calais и Communauté d'Agglomération du Douaisis/Комисия, посочено по-горе, Общият съд постановява, че Комисията е извършила необходимия анализ, за да се увери, че е било невъзможно получателят на помощта да договори заем на кредитния пазар при подобни условия. Той напомня, че за да се прецени дали дадена държавна мярка представлява помощ, следва да се определи дали на предприятието получател се предоставя икономическо предимство, което то не би получило в нормални пазарни условия. За тази цел е уместно да се приложи критерият, основан на възможностите на предприятието получател да договори разглежданите суми на кредитния пазар при подобни условия. Трябва да се постави по-конкретно въпросът дали частен инвеститор би сключил разглежданата сделка при същите условия. В настоящия случай Общият съд установява, че Комисията се основава на констатацията, че предвид финансовото си състояние дружеството Arbel Fauvet Rail не е можело да получи на кредитния пазар средства при толкова изгодни условия като договорените с жалбоподателите, тъй като спорните кредити били предоставени без никакво обезпечение, гарантиращо тяхното връщане, а приложеният лихвен процент обикновено се използвал само при заеми, гарантирани с обичайни обезпечения. Освен това Общият съд подчертава, че длъжникът може да получи краткосрочен заем, но този факт не е показателен за възможностите му да получи заем с по-дълъг срок, чието изплащане ще зависи от неговата способност да оцелее.

В Решение от 17 май 2011 г. по дело Buczek Automotive/Комисия (Т-1/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд постановява, че прилаганата от Комисията проверка за хипотетичния частен кредитор противоречи на член 87, параграф 1 ЕО и следователно Комисията не е установила надлежно наличието на държавна помощ.

Действително Общият съд отбелязва, че когато при значително влошаване на финансовото си положение предприятие предлага на своите кредитори споразумение или поредица от

споразумения за уреждане на задълженията си, за да подобри положението си и да избегне обявяване в ликвидация, всеки кредитор трябва да направи избор с оглед на сумата, която му е предложена в рамките на планираното споразумение, от една страна, и на сумата, която той счита, че може да събере след евентуалната ликвидация на предприятието, от друга. Неговият избор се влияе от редица фактори като качеството му на ипотекарен, привилегирован или хи-рографарен кредитор, естеството и обхвата на евентуалните обезпечения, които притежава, преценката му за шансовете за възстановяване на предприятието, както и приходите, които би получил в случай на ликвидация. Ето защо Комисията трябва да определи за всяко от разглежданите публични образувания, като вземе предвид посочените по-горе фактори, дали опрощаването на задълженията към него е явно по-голямо от това, с което би се съгласил хипотетичният частен кредитор, намиращ се по отношение на предприятието в положение, сходно на това на съответното публично образувание, и целящ да събере сумите, които му се дължат.

Поради това в настоящия случай Комисията е била длъжна да определи дали предвид тези фактори частен кредитор, също както публичните образувания, би предпочел предвиденото в закона производство по събиране на вземанията пред производството по несъстоятелност. Общият съд констатира, че към момента на приемане на обжалваното решение Комисията не разполага с фактически данни, въз основа на които да приеме, че частен кредитор би избрал производството по несъстоятелност и не би продължил предвиденото в закона производство за събиране на вземания. Той отбелязва, че що се отнася до ползата, която хипотетичният частен кредитор е можел да очаква да получи в рамките на производството по несъстоятелност, Комисията единствено приема, че „внимателното отчитане на предимството, възникнало от разсрочване на дълга, би показало, че потенциалното плащане не би превишило сигурното възвръщане на средствата, което е присъщо за ликвидацията на дружеството“, без обаче да посочи в обжалваното решение фактическите данни, на които се основава това твърдение. По-специално в обжалваното решение Комисията не посочва дали в подкрепа на това твърдение тя е разполагала с анализи, сравняващи ползите, които би имал хипотетичният частен кредитор от производството по несъстоятелност — предвид по-специално разходите, свързани с това производство — в сравнение с ползите от предвиденото в закона производство за събиране на вземания. Обжалваното решение също не уточнява дали Комисията е разполагала с изследвания или анализи, които сравняват продължителността на производството по несъстоятелност с тази на предвиденото в закона производство за събиране на вземания.

3. Процесуалноправни норми

а) Задължение за мотивиране

В Решение по дело *Buczek Automotive*/Комисия, посочено по-горе, Общият съд постановява, че Комисията не е мотивирала в достатъчна степен решението си с оглед на условията за засягането на търговията между държавите членки и за нарушаването или заплахата от нарушаване на конкуренцията.

Общият съд напомня, че Комисията не е длъжна да направи икономически анализ на действителното положение на съответните отрасли, на пазарния дял на жалбоподателя, на положението на конкурентните предприятия и на търговските потоци на съответните стоки и услуги между държавите членки, при положение че е посочила по какъв начин спорните помощи нарушават конкуренцията и засягат търговията между държавите членки. Все пак, дори когато от обстоятелствата, при които е предоставена помощта, е ясно, че тя може да засегне търговията между държавите членки или да наруши, или да заплаши да наруши конкуренцията, Комисията трябва поне да спомене тези обстоятелства в мотивите на решението си.

В случая Общият съд констатира, че в обжалваното решение Комисията се ограничава до възпроизвеждане на текста на член 87, параграф 1 ЕО и не прави никакво изложение, било то и кратко, на фактите и правните съображения, взети предвид при преценката на тези условия. Още повече обжалваното решение не съдържа никакви данни, дори и в описанието на обстоятелствата по предоставянето на тази помощ, които да могат да докажат, че разглежданата помощ може да засегне търговията между държавите членки и да наруши или да заплаши да наруши конкуренцията.

В Решение по съединени дела Freistaat Sachsen, Land Sachsen-Anhalt и Mitteldeutsche Flughafen, Flughafen Leipzig-Halle/Комисия, посочено по-горе, поради неизпълнение на задължението за мотивиране Общият съд отменя член 1 от решението на Комисията в частта, която определя в размер на 350 милиона евро държавната помощ, която Федерална република Германия планира да отпусне на летище Лайпциг-Хале.

Общият съд постановява, че макар да счита, че някои разходи, свързани с капиталовите вноски, се отнасят до упражняването на обществени задачи и следователно не могат да бъдат квалифицирани като държавна помощ, Комисията все пак приема в член 1 от разглежданото решение, че капиталовите вноски в тяхната цялост представляват държавна помощ.

Въпреки че нито една разпоредба на правото на Съюза не изисква Комисията да определи точния размер на подлежащата на възстановяване помощ, Общият съд подчертава, че ако Комисията реши да посочи размера на държавна помощ, дори тя да е обявена за съвместима с общия пазар, това поражда задължение да се посочи точният ѝ размер. В случая обаче той отбелязва, че размерът на държавната помощ, посочена в член 1 от разглежданото решение, се оказва неправилен, тъй като сумите, обхващащи задачите за обществени услуги, не представляват държавна помощ и следователно трябва да бъдат приспаднати от общия размер на капиталовите вноски.

б) Право на защита

В Решение по дело Région Nord-Pas-de-Calais и Communauté d'Agglomération du Douaisis/Комисия, посочено по-горе, Общият съд напомня трайната съдебна практика, съгласно която заинтересованите лица нямат същинско право на защита, а разполагат единствено с право на изслушване и на участие в производството в необходимата степен предвид конкретните обстоятелства по случая. Дори да не може да се изключи възможността субдържавно образувание да притежава статут, предоставящ му достатъчна автономия по отношение на централното правителство на държава членка, за да може да изпълнява основна роля при формирането на политическата и икономическа среда, в която предприятията осъществяват дейността си, Общият съд подчертава, че в процедурата по контрол на държавните помощи заинтересованите лица, различни от съответната държава членка, имат единствено ролята на източник на информация за Комисията. В този смисъл те нямат самостоятелно право да участват в обсъждане с Комисията при условията на състезателност.

в) Защита на оправданите правни очаквания

В Решение по дело Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия, посочено по-горе, Общият съд отхвърля оплакването, изведено от нарушение на принципа на оправданите правни очаквания, като напомня, че лице, което е допуснало явно нарушение на действащите правни норми, не може да се позовава на принципа на оправданите правни очаквания. В случая е налице такова положение, доколкото регион Сардиния е въвел неправомерна схема за помощи, тъй като за нея не е било отправено уведомление до Комисията. Счита се, че това

нарушение е явно, тъй като както Насоките от 1998 г., така и решението за одобряване¹² изрично посочват условието за подаване на заявление преди началото на дейностите.

По отношение на оправданите правни очаквания на получателите въз основа на предходно решение за одобрение Общият съд отбелязва, че по принцип, ако не са налице изключителни обстоятелства, е възможно позоваване на оправданите правни очаквания в правомерния характер на държавна помощ единствено в случаите, в които тази помощ е предоставена при спазване на предвидената в член 88 ЕО процедура, като при нормални условия действащ с необходимата грижа икономически субект трябва да бъде в състояние да се увери в това. Общият съд отбелязва, че в случая решението за одобряване ясно сочи, че одобряването от страна на Комисията се е отнасяло само до помощите за проекти, започнали след представяне на заявление за помощ. Следователно получателите на спорните, неотговарящи на това условие, помощи по принцип нямат право да се позовават на оправдани правни очаквания относно правомерния характер на тези помощи. Макар съдебната практика да не изключва възможността в рамките на производство по възстановяване получателите на неправомерна помощ да се позовават на изключителни обстоятелства, за да се противопоставят на възстановяването на помощта, това е възможно единствено въз основа на релевантните разпоредби на националното право в рамките на производство по възстановяване пред националните съдилища, които единствени са компетентни да преценяват обстоятелствата по делото, евентуално след отправяне на преюдициално запитване до Съда, ако такова е необходимо.

Марка на Общността

И през 2011 г. по значителна част от отнесените до Общия съд спорове постановените съдебни актове са свързани с прилагането на Регламент (ЕО) № 40/94, заменен с Регламент (ЕО) № 207/2009¹³ (240 решени дела, 219 заведени дела). Поради това е възможен само кратък преглед на тези съдебни актове.

1. Абсолютни основания за отказ

2011 г. е белязана от обстоятелството, че са разгледани първите два случая на прилагане на член 7, параграф 1, буква е) от Регламент № 207/2009. Общият съд отхвърля две жалби срещу откази да се регистрират марки на Общността, противоречащи на обществения ред и добрите нрави. На първо място, в Решение от 20 септември 2011 г. по дело *Couture Tech/СХВП* (Изображение на съветския герб) (Т-232/10, все още непубликувано) Общият съд посочва, че знаците, които могат да бъдат възприети от съответните потребители като противоречащи на обществения ред или на добрите нрави, не са едни и същи във всички държави членки, по-специално поради причини от езиково, историческо, социално или културно естество. От това той заключава, че следва да се вземат предвид не само обстоятелствата, които са общи за всички държави членки на Съюза, но и обстоятелствата, които са специфични за държави членки, взети поотделно, и които могат да повлияят на възприятието от съответните потребители, намиращи се на територията на тези държави. Общият съд отбелязва, че данните от националното право, в случая унгарското, не са приложими поради нормативната им стойност и следователно не представляват правила, с които е обвързана Службата

¹² Решение SG (98) D/9547 на Комисията от 12 ноември 1998 година за одобрение на схема за помощи „№ 272/98 — Италия — помощ за хотелиерството“.

¹³ Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета от 20 декември 1993 година относно марката на Общността (ОВ L 11, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 146), заменен с Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 година относно марката на Общността (ОВ L 78, стр. 1).

за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) (СХВП). Тези данни обаче представляват фактически индиции, позволяващи да се прецени възприемането на определени категории знаци от съответните потребители, намиращи се в дадената държава членка.

След като установява, че унгарският наказателен кодекс забранява някои случаи на използване на „символи на деспотизъм“, сред които са сърп и чук и червена петолъчна звезда, като забраната се отнася и до използването на съответните знаци като марки, Общият съд по-специално приема, че семантичното съдържание на герба на някогашния Съюз на съветските социалистически републики (СССР) не е смекчено, нито е преобразувано по начин, че този герб вече да не се възприема като политически символ. Ето защо според него апелативният състав правилно е приел, че използването на заявената марка като марка би било възприето от съществена част от съответните потребители, намиращи се в Унгария, като противоречащо на обществения ред или на добрите нрави по смисъла на член 7, параграф 1, буква е) от Регламент № 207/2009.

На следващо място предмет на дело PAKI Logistics/CXBP (PAKI) (Решение от 5 октомври 2011 г., T-526/09, непубликувано) е знакът PAKI, който апелативният състав отказва да регистрира, тъй като е възприеман от англоговорещите потребители в Европейския съюз като расистка дума, представляваща презрително и обидно название за пакистанец, и по-общо за хората от полуостров Индустан, особено живеещите в Обединеното кралство. В този контекст Общият съд подчертава, че макар член 7, параграф 1, буква е) от Регламент № 207/2009 да се отнася преди всичко до знаците, чието използване е забранено с разпоредба от правото на Съюза или националното право, дори при липсата на подобна забрана регистрацията на даден знак като марка на Общността е недопустима поради предвиденото в тази разпоредба абсолютно основание за отказ, ако този знак е твърде обиден. Наличието на това основание за отказ следва да се преценява от гледна точка на разумен човек със средна чувствителност и търпимост. Освен това съответните потребители не са само потребителите, за които пряко са предназначени стоките и услугите, във връзка с които се иска регистрацията. Всъщност следва да се държи сметка за факта, че знаците, обхванати от това основание за отказ, ще възмутят не само потребителите, за които са предназначени обозначените със знака стоки и услуги, но и други лица, които, без да се интересуват от въпросните стоки и услуги, случайно се натъкнат в ежедневието си на този знак. Като отхвърля различните доводи на жалбоподателя, с които същият иска да докаже, че думата „paki“ не е при всички обстоятелства еднозначна и дискриминираща, Общият съд заключава, че апелативният състав правилно е приел, че тази дума е възприемана като расистка обида от англоговорещите потребители в Съюза и че поради това нейната регистрация би била в противоречие с обществения ред и добрите нрави.

Освен това с Решение от 6 юли 2011 г. по дело i-content /CXBP (BETWIN) (T-258/09, все още непубликувано) Общият съд отменя обжалваното решение, тъй като апелативният състав не е мотивирал надлежно наличието на описателен характер и липсата на отличителен характер на заявената марка за някои стоки и услуги, посочени в заявката за регистрация. В това отношение той припомня, че възможността апелативният състав да представи общи мотиви за серия стоки или услуги може да обхване само стоките и услугите, които имат помежду си достатъчно пряка и конкретна връзка, за да формират категория с достатъчна хомогенност, така че всички фактически и правни съображения, изграждащи мотивите на разглежданото решение, да могат, от една страна, да пояснят в достатъчна степен доводите на апелативния състав за всяка една стока и услуга, принадлежаща към тази категория, а от друга страна, да могат да се приложат еднакво към всяка една от съответните стоки и услуги. В случая обаче обжалваното решение предлага само малък брой ориентири, посредством които различните основания за отказ да се свържат с обхванатите от заявената марка твърде многобройни услуги. Общият съд също така посочва, че мотивите във връзка с липсата на отличителен

характер на заявената марка се свеждат до отбелязването, че в качеството на описателно указание, „чието значение всеки ще разбере без специализирани познания и без усилие за анализ“, заявената марка — лишена и от отличителен характер — се изключва от регистрацията в приложение на член 7, параграф 1, буква б) от Регламент № 207/2009. Общият съд подчертава също, че апелативният състав просто е посочил, че думата „betwin“ се явява проводник единствено на общ подтик да се участва в определени залагания или игри, или да се получат икономически облаги под формата на печалби, без да уточнява възможната връзка с определен доставчик на услуги, и че поради тази причина разглежданият знак не позволява на съответния потребител да го схване като позоваване на определен търговски произход на услугите във връзка с възможности за залагания и за печалби и да го възприеме като индивидуалния знак на определен доставчик на услуги от този сектор. При тези обстоятелства Общият съд приема, че за услугите, различни от пряко свързаните със сектора на залаганията и конкурсните игри, следва служебно да се изтъкне липсата на мотиви. Всъщност не е възможно да се разбере как тази обща мотивировка би могла да намери приложение към всичките други разнородни услуги, които са предмет на заявката за марка и някои от които нямат никаква връзка със залаганията и търсенето на печалби.

Що се отнася до знака TDI, с Решение от 6 юли 2011 г. по дело Audi и Volkswagen/СХВП (TDI) (Т-318/09, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд също е трябвало да отхвърли жалбата срещу решението на апелативния състав, в което се приема, че тъй като знакът TDI е съставен от първите букви на думите от израза „turbo direct injection“ или от израза „turbo diesel injection“, той е описателен в целия Съюз.

На първо място, Общият съд посочва, че словният знак TDI — чиято регистрация като марка на Общността се иска за „превозни средства и части за тях“ — може да служи за обозначаване на основните характеристики на стоките и услугите, посочени в заявката за марка. Този знак обозначава качество на превозните средства, тъй като фактът, че имат двигател „turbo diesel injection“ или „turbo direct injection“, представлява тяхна основна характеристика. Що се отнася до частите на превозните средства, словният знак „TDI“ обозначава техния вид. Поради това Общият съд счита, че знакът „TDI“ е описателен по отношение на съответните стоки в целия Европейски съюз. На второ място, Общият съд отхвърля довода, че за да се докаже придобиването на отличителен характер чрез използване, от една страна, не е необходимо да се доказва утвърждаването на марката във всички държави членки, и от друга страна, намират приложение принципите, които се отнасят за репутацията на марките, поради което е достатъчно да се докаже, че съответната марка се е утвърдила в една съществена част от територията на Съюза. Всъщност Общият съд приема, че марката трябва да е придобила отличителен характер чрез използването ѝ във всички държави членки на Съюза, в които първоначално е нямала такъв характер. В това отношение Общият съд уточнява по-специално, че предвид целта на член 9, параграф 1, буква в) от Регламент № 207/2009 — а именно да закриля законните интереси на притежателите на марки, придобили репутация в резултат на търговските им усилия и реклама — методът, възприет за да се определи релевантната територия при прилагането на тази разпоредба, не може да се приложи по отношение на придобиването на отличителен характер чрез използване.

Освен това в Решение от 17 май 2011 г. по дело Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava и др./СХВП (ТХАКОЛИ) (Т-341/09, все още непубликувано) Общият съд тълкува член 66, параграф 2 от Регламент № 207/2009, който се отнася до колективните марки на Общността и предвижда изключение от член 7, параграф 1, буква в) от същия регламент. Всъщност съгласно първата от тези разпоредби могат да представляват колективни марки на Общността знаци или указания, които — макар и описателни — могат да служат за означаване на географския произход на стоките или на услугите. В случая жалбоподателите изтъкват,

че терминът „txakoli“ представлява указание, което може да обозначи географския произход на стоката и услугите, за които е поискана регистрацията, след като става въпрос за допълнително традиционно наименование, защитено в правната уредба в областта на лозарството и винарството и запазено за вината с наименования за произход, по отношение на които жалбоподателите действат в качеството на съвети за регулиране.

В това отношение Общият съд приема, че от гледна точка на приложимата правна уредба този термин е само указание за характеристика на вината, а не указание за техния географски произход, и то независимо от връзката, която се твърди, че съществува между термина „txakoli“ и Страната на баските. Член 66 от Регламент № 207/2009 обаче не трябва да се тълкува разширително. Всъщност това би означавало да се нарушат правомощията на органите във връзка с наименованията за произход или географските указания. Освен това изключителното използване на термина „txakoli“ по силата на други разпоредби от правото на Съюза не води автоматично до регистрацията на съответния знак като марка на Общността. Такава регистрацията предоставя конкретни права на своя притежател, които не произтичат от други норми, например в рамките на общата селскостопанска политика.

Накрая Общият съд уточнява, че отказът да се регистрира заявената марка не се отразява на изключителното право, с което жалбоподателите понастоящем разполагали, да използват въпросните термини по силата на правната уредба в областта на лозарството и винарството, и не води до разрешаване на използването на този термин от други оператори, различни от операторите, ползващи се от това право по силата на тази правна уредба, нито възпрепятства жалбоподателите да изискват спазването на посочената правна уредба.

Накрая с Решение от 6 октомври 2011 г. по дело *Bang & Olufsen/CXВП* (Изображение на високоговорител) (T-508/08, все още непубликувано) Общият съд отхвърля жалбата срещу отказа на апелативния състав — сезиран от своя страна поради отмяната от Общия съд на предходно решение¹⁴ — да регистрира като марка на Общността триизмерен знак, състоящ се от формата на високоговорител, тъй като знакът се състои изключително от формата, която дава съществена стойност на стоката по смисъла на член 7, параграф 1, буква д), подточка iii) от Регламент № 40/94.

В случая Общият съд е следвало да отговори на въпроса дали апелативният състав е допуснал грешка при прилагането на правото, понеже след като е счел, че може да се приложи ново абсолютно основание за отказ — доколкото първата проверка, довела до отменителното решение на Общия съд, се е отнасяла само до член 7, параграф 1, буква б) от Регламент № 40/94, тоест до изискването за отличителен характер — е разгледал знака с оглед на абсолютното основание за отказ, изведено от член 7, параграф 1, буква д), подточка iii) от същия регламент.

Общият съд отговаря отрицателно, като подчертава, че дори да приеме — в разрез с решението на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) (наричана по-нататък „СХВП“) — че по отношение на знак, който е предмет на заявка за регистрацията на марка на Общността, не се прилага някое от абсолютните основания за отказ на регистрацията, предвидени в член 7, параграф 1 от Регламент № 40/94, отмяната от Общия съд на решението на СХВП, с което се отказва регистрацията на посочената марка, неминуемо би довело СХВП, която е длъжна да се съобрази с диспозитива и мотивите на решението на Общия съд, до това да възобнови производството по разглеждане на заявката за въпросната марка и да

¹⁴ Решение от 10 октомври 2007 г. по дело *Bang & Olufsen/CXВП* (Форма на високоговорител), T-460/05, Сборник, стр. II-4207.

я отхвърли, ако счете, че по отношение на съответния знак се прилага друго абсолютно основание за отказ, предвидено в същата разпоредба. Всъщност съгласно член 74, параграф 1 от Регламент № 40/94 при разглеждането на абсолютните основания за отказ СХВП е длъжна служебно да провери релевантните факти, които могат да доведат до прилагането на такива основания. Освен това знак, по отношение на който се прилага член 7, параграф 1, буква д) от Регламент № 40/94, изобщо не може да придобие отличителен характер по смисъла на член 7, параграф 3 от същия регламент в резултат на използването му, докато съгласно последната разпоредба тази възможност е налице за знаците, за които се отнасят основанията за отказ, предвидени в член 7, параграф 1, букви б) — г) от Регламент № 40/94.

Следователно, ако разглеждането на знак с оглед на член 7, параграф 1, буква д) от Регламент № 40/94 води до извода, че е изпълнен един от посочените в тази разпоредба критерии, отпада необходимостта от разглеждане на този знак с оглед на член 7, параграф 3 от същия регламент, тъй като тази хипотеза се характеризира с невъзможността за регистрация на същия знак. Отпадането на тази необходимост обяснява интереса от извършване на предварително разглеждане на знака с оглед на член 7, параграф 1, буква д) от Регламент № 40/94 в хипотезата, в която е възможно прилагане на няколко абсолютни основания за отказ, предвидени в посочения параграф 1, без обаче да може да се тълкува, че това предполага задължение за предварително разглеждане на същия знак с оглед на член 7, параграф 1, буква д) от Регламент № 40/94.

2. Относителни основания за отказ

В Решение от 17 февруари 2011 г. по дело *Formula One Licensing/CXBP — Global Sports Media (F1-LIVE)* (T-10/09, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд приема, че не съществува вероятност от объркване на марката „F1-LIVE“, обозначаваща стоки и услуги, свързани с областта на „Формула 1“ (а именно списания, книги и публикации, резервиране на места и организиране на конкурси в интернет), и марките „F 1“ и „F 1 Formula 1“ на дружеството *Formula One Licensing BV* поради описателния според потребителите характер на елемента „f1“ и слабото сходство между знаците.

Всъщност съответните потребители ще възприемат комбинацията от буквата „f“ и от цифрата „1“ като съкращение от „formula 1“, което обичайно обозначава определена категория спортни автомобили, а оттам и състезанията с тези автомобили. Освен това съответните потребители могат да възприемат елемента „f 1“ от по-ранната фигуративна марка на Общността „F 1 Formula 1“ като представляващ марката, която нейният притежател използва във връзка с търговските си дейности в областта на автомобилните състезания „Формула 1“. Поради това съответните потребители ще възприемат елемента „f 1“ в заявената марка не като отличителен елемент, а като такъв, който изпълнява описателни функции. Следователно елементът „f 1“ в обикновен шрифт има само слаб отличителен характер по отношение на заявените стоки и услуги и евентуалната репутация на фигуративната марка на Общността, използвана в Съюза, е свързана главно с логото „F 1“ на марката „F 1 Formula 1“.

Що се отнася по-конкретно до словните марки „F 1“, потребителите няма да свържат съдържащата се в заявената марка елемент „f 1“ с притежателя на по-ранните марки, тъй като по навик свързват с него само логото на марката „F 1 Formula 1“, а не знака, който е изписан с обикновен шрифт. Те ще възприемат знака „F 1“, изписан с обикновен шрифт, като съкращение на израза „Formula 1“ [„Формула 1“], тоест като описателно означение.

Що се отнася до фигуративната марка „F 1 Formula 1“, предвид липсата на визуално сходство и на обстоятелството, че сходството във фонетичен и концептуален план е само ограничено, съответните потребители няма да я объркат със заявената марка. В това отношение

възприемането от потребителите на знака „F 1“ като родово понятие гарантира, че последните ще приемат заявената марка за свързана с „Формула 1“, но поради съвсем различното ѝ оформление, няма да я свържат с дейностите на притежателя на по-ранната марка.

3. Процедурни аспекти

В Решение от 9 февруари 2011 г. по дело Ineos Healthcare/СХВП — Teva Pharmaceutical Industries (ALPHAREN) (T-222/09, все още непубликувано) Общият съд уточнява практиката си във връзка с проверката на общоизвестни факти, извършвана от апелативните състави на СХВП при разглеждането на отнесените до тях спорове.

Съгласно член 74 от Регламент № 40/94 в процедурата, свързана с относителни основания за отказ на регистрация, проверката на СХВП се ограничава до разглеждане на фактите, доказателствата и аргументите, и исканията, представени от страните. Според Общия съд тази разпоредба се отнася по-специално до фактичката основа на решенията на СХВП, а именно фактите и доказателствата, на които тези решения могат валидно да се основават. Така, като се произнася по жалба срещу решение за прекратяване на производство по възражение, апелативният състав може да основава решението си само на представените от страните факти и доказателства. Все пак ограничаването на фактичката основа на проверката, извършвана от апелативния състав, не изключва при нея да се вземат предвид освен фактите, изрично изтъквани от страните в производството по възражение, и общоизвестни факти, т.е. такива, които е възможно да са известни на всяко лице или могат да станат известни от общодостъпни източници.

В случая Общият съд подчертава, че макар да са извлечени от резултатите от направени от апелативния състав проучвания в уебсайтове, описанието на фармацевтични препарати и терапевтичните им показания, на които този състав е основал преценката си дали е налице сходство между някои препарати, изобщо не могат предвид техническата сложност на тези препарати да се считат за информация относно общоизвестни факти. Приемайки, че ако не бе използвана въпросната информация, съдържанието на обжалваното решение щеше да е съвсем различно, Общият съд частично отменя това решение.

В Решение от 16 май 2011 г. по дело Atlas Transport/СХВП — Atlas Air (ATLAS) (T-145/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд уточнява, от една страна, изискванията във връзка със задължението за излагане на основанията за обжалване пред апелативния състав, и от друга страна, съдебния контрол върху решението на апелативния състав за спиране на производство за обявяване на недействителност.

На първо място, Общият съд припомня, че жалбата срещу решение трябва да бъде в писмена форма и да се подаде до СХВП в срок от два месеца, считано от деня на нотифициране на решението, и че в срок от четири месеца, считано от датата на нотифициране на решението, трябва да бъде представено писмено изложение на основанията за обжалването. Общият съд заключава, че жалбоподателят, който желае да подаде жалба пред апелативния състав, е длъжен в предвидения срок да представи изложение на основанията за обжалването си пред СХВП или в противен случай жалбата му ще бъде отхвърлена като недопустима, и че тези основания не се свеждат до просто указване на оспорваното решение и на искането на жалбоподателя апелативният състав да измени или отмени последното. Освен това от буквалното тълкуване на термина „основания“ е видно, че жалбоподателят трябва да изложи пред апелативния състав писмено причините, поради които подава жалба. Апелативният състав няма за задача да извежда по дедуктивен път основанията на жалбата, която трябва да разгледа. Следователно, когато представя писмено становище, жалбоподателят трябва

да изложи писмено и достатъчно ясно кои са фактическите и/или правните обстоятелства, които обосновават искането му. В случая с оглед на липсата на ясни и разбираеми основания в писмата на жалбоподателя и като се има предвид, че изложението на основанията пред апелативния състав трябва по-специално да позволи на потенциална встъпваща страна, без помощта на адвокат, да прецени дали е уместно да отговори на доводите, съдържащи се в жалбата, Общият съд приема, че жалбата пред апелативния състав не отговаря на изискванията на член 59 от Регламент № 40/94.

На второ място, Общият съд припомня, че възможността за спиране на производството по възражение пред апелативния състав е израз на поначало допустимия от държавите членки принцип, че когато е уместно поради конкретните обстоятелства, дадена инстанция може да вземе решение да спре висящото пред нея производство. Прилагането на тази възможност по аналогия в контекста на производство за обявяване на недействителност е обосновано, при положение че както производството по възражение, така и производството във връзка с относително основание за недействителност имат за предмет анализ на вероятността от объркване между две марки и при положение че възможността за спиране на производството спомага за ефикасността на посочените производства. Следователно апелативният състав разполага с правомощието да спре производство за обявяване на недействителност, когато това е уместно поради обстоятелствата. Освен това Общият съд счита, че правото на преценка на апелативния състав да спре или не производството е широко. Все пак това право не освобождава преценката на апелативния състав от съдебен контрол, който се свежда до проверка дали не е налице явна грешка в преценката или злоупотреба с власт. По-специално Общият съд уточнява, че в този контекст апелативният състав трябва да спазва общите принципи на справедливо производство в правова общност, като трябва да вземе предвид не само интереса на страната, чиято марка на Общността се оспорва, но и интереса на другите страни.

Освен това в Решение от 9 септември 2011 г. по дело *dm-droguerie markt/CХВП — Distribuciones Mylar (dm)* (T-36/09, все още непубликувано)¹⁵ Общият съд постановява, че когато СХВП установи наличието на езикова грешка, грешка при транскрипцията или явна грешка в решението, тя може да поправи само правописните или граматическите грешки, грешките при транскрипцията или грешките, които са толкова очевидни, че не е възможно да се има предвид нещо различно от текста след поправката. Освен това отделите по споровете могат да се произнесат отново в производство, в което вече са приели и връчили решение за прекратяването на това производство, само в случаите, предвидени в член 42 от Регламент № 207/2009 (производство по отмяна, поправка на явни фактически грешки и преразглеждане). В случая, доколкото въведените изменения се състоят не само в допълване на недовършено изречение, чийто смисъл е неразбираем, но и в премахване на вътрешно противоречие в мотивите, както и противоречие между мотивите и разпоредителната част, Общият съд заключава, че поправката на първоначалната редакция на решението на отдела по споровете засяга това решение по същество и следователно не става въпрос за поправяне на фактическа грешка. Предвид тежестта и очевидността на този порок Общият съд отменя

¹⁵ Вж. също, що се отнася до промишлените дизайни и модели на Общността, Решение от 18 октомври 2011 г. по дело *Reisenthel/CХВП — Dynamic Promotion* (щайги и кошове) (T-53/10, все още непубликувано), в което се приема, че нарушението на правото на защита, което произтича от обстоятелството, че решението е прието преди изтичането на срока, определен на жалбоподателя за представяне на становище, не е явна грешка по смисъла на член 39 от Регламент (ЕО) № 2245/2002 на Комисията от 21 октомври 2002 година за прилагане на Регламент № 6/2002 на Съвета относно промишления дизайн на Общността (ОВ L 341, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 39, стр. 14). Всъщност подобно нарушение представлява грешка, която засяга производството, довело до приемането на решението, и която следователно може по същество да опорочи това решение.

решението на апелативния състав, тъй като последният не е обявил изменената редакция на решението на отдела по споровете за несъществуваща и поради това не е обявил този акт за нищожен.

Накрая, в Решение от 14 декември 2011 г. по дело *Völkl/CXВП — Marker Völkl (VÖLKL)* (T-504/09, все още непубликувано) Общият съд приема, че когато жалбата пред апелативния състав се отнася само до част от стоките или услугите, посочени в заявката за регистрация или във възражението, апелативният състав има право отново да разгледа по същество възражението, но само по отношение на споменатите стоки или услуги, тъй като заявката за регистрация и възражението не отнасят до него въпроса за останалите стоки или услуги. Следователно, доколкото е отменил точка 2 от диспозитива на решението на отдела по споровете относно другите стоки, апелативният състав е надхвърлил правомощията си, предвидени в член 64, параграф 1 от Регламент № 207/2009¹⁶.

4. Доказване на реалното използване на марката

По дело *Zino Davidoff/CXВП — Kleinakis kai SIA (GOOD LIFE)* (Решение от 15 юли 2011 г., T-108/08, все още непубликувано) направилото възражение лице доказва реалното използване на по-ранната марка с решение на гръцкия административен комитет по марките. В този контекст Общият съд уточнява, че макар да може по принцип да вземе предвид като доказателство национално решение, CXВП трябва да прецени внимателно и с дължимата грижа дали с това доказателство може да се установи реалното използване на по-ранна марка. В случая обаче при внимателна преценка на гръцкото решение е щяло да се установи, че в същото само накратко се посочват документите и доводите, които страните са представили в производството, приключило с това решение. Освен това тези документи не са били приложени към преписката на CXВП и следователно не са били на разположение на апелативния състав. Поради това апелативният състав не е бил в състояние да се запознае със съображенията на този орган, включително с преценката на доказателствата, нито да установи на кои точно доказателства се основава гръцкото решение, с което се констатира реалното използване на по-ранната марка. Така, приемайки извода на гръцкия орган, без да проучи дали гръцкото решение се основава на убедителни доказателства, апелативният състав е нарушил член 74, параграф 1 от Регламент № 40/94 и задължението за полагане на дължимата грижа.

5. Промислен дизайн на Общността

В Решение от 14 юни 2011 г. по дело *Sphere Time/CXВП — Punch* (Прикрепен към верижка часовник) (T-68/10, все още непубликувано) Общият съд обвързва прилагането, в производство за обявяване на недействителност, на член 7, параграф 2 от Регламент № 6/2002, съгласно който не се счита за оповестяване случаят, когато промишленият дизайн, за който се иска закрила, е оповестен от автора му или неговия правопреемник, или от трето лице на

¹⁶ Следва да се отбележи, че в това решение Общият съд уточнява също, че за да се установи дали жалбоподателят има право да обжалва пред него решение на апелативния състав, следва да се приеме, че апелативният състав на CXВП не уважава исканията на една от страните по смисъла на член 65, параграф 4 от Регламент № 207/2009, когато, след като е отхвърлил искане, чието уважаване би прекратило производството пред CXВП в благоприятен смисъл за предявилата го страна, връща преписката на по-долната инстанция за преразглеждане, и то въпреки съществуващата вероятност преразглеждането да доведе до благоприятно за тази страна решение. Подобна вероятност не е достатъчна, за да може тази хипотеза да се приравни на хипотезата, при която апелативният състав уважава искане въз основа на някои правни основания или доводи, приведени в негова подкрепа, и отхвърля или не разглежда останалите съдържащи се в искането правни основания или доводи.

основание на предоставена информация или осъществени от автора или неговия правоприменник действия в дванадесетмесечния период преди датата на подаване на заявката за регистрация или датата на приоритета, с условието посоченият в искането за обявяване на недействителност притежател на дизайна да докаже с оглед на искането, че е автор или правоприменник на автора на промишления дизайн.

В същото решение Общият съд обяснява понятието „информиран потребител“, като уточнява по-ранната си практика¹⁷ и подчертава, че що се отнася до стоките в промоция, това понятие включва, от една страна, търговецът, който ги придобива, за да ги разпредели до крайните потребители, и от друга страна, самите тези потребители. Според него обстоятелството, че една от двете групи информирани потребители възприема разглежданите дизайни като създаващи същото общо впечатление, е достатъчно, за да се заключи, че оспорваният промишлен дизайн не е оригинален. Накрая, Общият съд уточнява, че при конкретната преценка на общото впечатление не следва да се разглеждат поотделно и изключително графичните изображения на по-ранните промишлени дизайни, а по-скоро трябва да се преценят като цяло всички представени елементи, които позволяват да се определи достатъчно точно и категорично създаването от съответния дизайн общо впечатление. Що се отнася по-специално до дизайните, които се използват, без да са били регистрирани, не е изключено за тях да не съществува графично изображение, показващо всички имащи значение техни детайли, което да може да се сравни със заявката за регистрация. Според Общия съд би било следователно прекалено при всеки отделен случай да се задължава искащият обявяването на недействителността да представя подобно изображение.

Достъп до документи на институциите

Съдебната практика във връзка с достъпа до документи се оказва особено богата през 2011 г., доколкото са решени 23 дела, в които са разгледани различни аспекти на тази материя.

1. Правен интерес

В Решение от 22 март 2011 г. по дело Access Info Europe/Съвет (Т-233/09, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд приема, че оповестяването на пълния текст на даден документ на уебсайта на трето лице — което не е спазило правната уредба, приложима към публичния достъп до документите на Съвета — не е основание да се приеме, че жалбоподателят няма или вече няма интерес да иска отмяна на решението на Съвета, с което му се отказва достъп до пълния текст на този документ. По-специално жалбоподателят запазва интереса си да иска отмяната на акт на институция, когато това ще позволи в бъдеще да се избегне ново извършване на нарушението, което според него е довело до незаконосъобразност на акта. Такъв интерес е възможно обаче да съществува само ако твърдяното нарушение може да се извърши отново и в бъдеще, независимо от обстоятелствата по делото, които са дали основание жалбоподателят да подаде жалба. Такъв е случаят, когато се иска отмяната на решение на Съвета, с което се отказва пълен достъп до даден документ, щом като, от една страна, твърдяното от жалбоподателя нарушение се състои в тълкуване на едно от изключенията, предвидени в Регламент (ЕО) № 1049/2001¹⁸, което Съветът най-вероятно ще възприеме отново

¹⁷ Решение от 22 юни 2010 г. по дело Shenzhen Taiden/CXBP Bosch Security Systems (Комуникационно оборудване), Т-153/08, Сборник, стр. II-2517.

¹⁸ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 2001 г., стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 76).

в случай на ново заявление, и щом като, от друга страна, жалбоподателят в качеството си на сдружение, чиято цел е да насърчава прозрачността в рамките на Съюза, може в бъдеще да подаде подобни заявления за достъп, свързани със същия вид документи.

2. Понятие за документ

В Решение от 26 октомври 2011 г. по дело *Dufour/ЕЦБ* (Т-436/09, все още непубликувано) във връзка със заявление за достъп до база данни Общият съд е трябвало да уточни понятието за документ, чието определение се съдържа в член 3, буква а) от Решение 2004/258/ЕО¹⁹ на Европейската централна банка (ЕЦБ) относно публичния достъп до нейните документи.

В това отношение от текста на член 3, буква а) от Решение 2004/258 Общият съд заключава, че под документ следва да се разбира съхранена информация, която може да бъде възпроизведена или консултирана след изготвянето ѝ, и че естеството на носителя на информацията е без значение. Освен това Общият съд уточнява, че за базата данни е характерно наличието на информация, без значение от какво естество, и на фиксиран носител, върху който същата да се съхранява. Той стига до извода, че съвкупността от данни, които се съдържат в базата, е документ по смисъла на член 3, буква а) от Решение 2004/258. Той добавя, че доколкото данните са независими едни от други, ЕЦБ е била длъжна да направи конкретна и индивидуална преценка и да разреши частичен достъп до данните, чиято индивидуализация е била възможна благодарение на инструментите за търсене, с които тя разполага за тази база данни, освен ако тези данни не са обхванати от предвидените в член 4 от Решение 2004/258 изключения.

3. Изключение, свързано със защитата на процеса на вземане на решения

По дело *Access Info Europe/Съвет*, посочено по-горе, Общият съд отменя решението на Съвета, като приема, че същият не е установил, че оповестяването на информацията за авторите на предложенията, направени в документ, свързан с предложение за регламент относно публичния достъп до документи, би засегнало сериозно текущия процес на вземане на решения. След като уточнява, че потребителите имат право на достъп до всички поискани от тях документи, Общият съд припомня, че когато Съветът действа в качеството на законодател, следва да се предостави още по-широк достъп, за да могат гражданите да контролират цялата информация, която стои в основата на определен законодателен акт. Възможността да се запознаят с основите на законодателната дейност е условие за ефективното упражняване от страна на гражданите на демократичните им права. В случая Общият съд приема, че опасността с оповестяването на авторите на предложенията, съдържащи се във въпросния документ, да се намали свободата на действие на делегациите на държавите членки да изменят позицията си в хода на законодателната процедура, както и да се намалят сериозно шансовете за намиране на компромис не представлява достатъчно сериозна и разумно предвидима опасност.

С Решение от 7 юни 2011 г. по дело *Toland/Парламент* (Т-471/08, все още непубликувано) Общият съд отменя решението на Европейския парламент, с което същият е отказал да даде достъп до доклад за одит на надбавките за парламентарни сътрудници, изготвен от службата му за вътрешен одит, по-специално по съображение че неговото оповестяване би засегнало сериозно процеса на вземане на решения. Макар да признава, че въпросният доклад за одит действително е документ, който институцията е изготвила за вътрешно ползване и който

¹⁹ Решение 2004/258/ЕО на Европейската централна банка от 4 март 2004 година относно публичния достъп до документите на Европейската централна банка (ОВ L 80, стр. 42; Специално издание на български език, 2007 г., глава 10, том 5, стр. 229).

засяга въпрос, по който институцията още не е взела решение, Общият съд преценява, че същата не е установила надлежно, че оповестяването на този документ би засегнало конкретно и действително процеса ѝ на вземане на решение и би имало съществено влияние върху този процес. Всъщност в обжалваното решение изобщо не се съдържа конкретна информация, позволяваща да се направи извод, че към момента на приемане на решението тази опасност от засягане на процеса на вземане на решения е била разумно предвидима, а не чисто хипотетична. В това отношение Общият съд добавя, че нито обстоятелството, че начинът, по който членовете на Парламента използват предоставените им финансови средства, е чувствителна тема, която се следи с интерес от медиите, нито твърдяната сложност на процеса на вземане на решения представляват сами по себе си достатъчно обективна причина за опасение от сериозно засягане на въпросния процес.

4. Изключение, свързано със защитата на целите на дейности по инспектиране, разследване и одит

В Решение от 9 септември 2011 г. по дело LPN/Комисия (T-29/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд припомня, че макар по принцип институцията да трябва конкретно и индивидуално да разгледа съдържанието на всеки поискан документ, за да прецени в каква степен е приложимо изключение от правото на достъп и дали може да бъде предоставен частичен достъп, тя може да се отклони от това задължение, когато поради особените обстоятелства на конкретния случай е очевидно, че достъпът трябва да бъде отказан или предоставен. В такъв случай по принцип институцията може да основе отказа си на общи презумпции, приложими към някои категории документи.

В това отношение Общият съд приема, че щом като жалбоподателят няма право да се запознае с документите от административната преписка на Комисията в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения, следва да се признае, по аналогия с положението на заинтересованите лица в рамките на производство за контрол върху държавните помощи, че е налице обща презумпция, съгласно която оповестяването на документите от административната преписка по принцип би засегнало защитата на целите на дейностите по разследване. Следователно е достатъчно Комисията да провери дали тази обща презумпция трябва да се прилага към всички съответни документи, без да е необходимо непременно да се извършва конкретно и индивидуално предварително разглеждане на съдържанието на всеки от тези документи. Поради това, когато е висящо производство за установяване на неизпълнение на задължения, Комисията по необходимост трябва да изхожда от принципа, че тази обща презумпция се прилага за всички съответни документи. Тази презумпция обаче не изключва правото на заинтересованите лица да докажат, че даден документ, чието оповестяване се иска, не попада в нейния обхват или че е налице по-висш обществен интерес, обосноваващ оповестяването на този документ по силата на член 4, параграф 2 от Регламент № 1049/2001.

Освен това по дело CDC Hydrogene Peroxide/Комисия, по което е постановено решение на 15 декември 2011 г. (T-437/08, все още непубликувано), жалбоподателят оспорва отказа на Комисията да му предостави достъп до описа към преписката по производството, образувано поради участието на девет предприятия в картел на пазара на водороден пероксид. Комисията обосновава отказа си в частност с необходимостта да осигури ефективността на политиката си в областта на картелите, и по-конкретно на програмата си за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Общият съд отменя решението на Комисията, тъй като същата не е доказала, че оповестяването на разглеждания документ би могло да засегне конкретно и действително защитаваните интереси.

Що се отнася до изключението, свързано със защитата на търговските интереси, Общият съд приема, че интересът на участвалото в картел дружество срещу него да не бъдат предявявани искове за обезщетение за вреди, няма как да се квалифицира като търговски интерес и във всеки случай не е годен за защита интерес, предвид по-специално правото на всяко лице да иска обезщетение за вредите, причинени му с действия или бездействия, които могат да ограничат или нарушат конкуренцията.

Що се отнася до изключението, свързано със защитата на целите на извършваните от Комисията дейности по разследване, Общият съд постановява, че дейностите по разследване по конкретна преписка са приключени с приемането на крайното решение, независимо дали впоследствие съдилищата евентуално са отменили споменатото решение, тъй като това е моментът, в който самата институция счита производството за приключило. Освен това Общият съд отхвърля довода на Комисията, че изключението, основано на понятието „цели на дейностите по разследване“, изобщо не зависи от конкретното производство и винаги може да бъде изтъкнато като основание за отказа да се оповести какъвто и да било документ, който може да засегне политиката на Комисията в областта на картелите, и в частност програмата ѝ за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Всъщност едно толкова широко тълкуване на понятието „дейности по разследване“ е несъвместимо с принципа, че предвидените в член 4 от Регламент № 1049/2001 изключения трябва да се тълкуват и прилагат стриктно. Общият съд подчертава, че Регламент № 1049/2001 не дава основание да се предположи, че при прилагането на този регламент политиката на Съюза в областта на конкуренцията би трябвало да се третира по-различно, отколкото други политики на Съюза, поради което изобщо няма основание в рамките на политиката на конкуренция понятието „цели на дейностите по разследване“ да се тълкува по-различно. Накрая Общият съд припомня, че програмите за сътрудничество и за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер не са единствените средства, с които се гарантира спазването на правилата на Съюза в областта на конкуренцията. Всъщност исковете за обезщетение пред националните съдилища също могат съществено да допринесат за поддържането на ефективно равнище на конкуренция в Съюза.

5. Изключения, изтъкнати от държавата членка, издала акта

В Решение от 13 януари 2011 г. по дело IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds/Комисия (Т-362/08, все още непубликувано, обжалвано) се разглежда въпросът за контрола, който съдът на Съюза упражнява върху прилагането на материалното изключение, изтъкнато от държава членка във връзка с член 4, параграф 5 от Регламент № 1049/2001. Тази разпоредба разрешава на държавата членка да поиска от институцията, до която е отправено заявление за достъп до издаден от тази държава документ, да не оповестява същия без предварителното ѝ съгласие²⁰.

Общият съд уточнява, че при съответствие между отказа на дадена институция да предостави достъп до произхождащ от държава членка документ, от една страна, и искането на последната по силата на член 4, параграф 5 от Регламент № 1049/2001, от друга страна, съдът на Съюза е компетентен, по искане на заявителя, получил отказ за достъп от съответната

²⁰ Близка е и проблематиката на Решение от 24 май 2011 г. по дело Batchelor/Комисия (Т-250/08, все още непубликувано). В него Общият съд припомня, че изключението, предвидено в член 4, параграф 3, втора алинея от Регламент № 1049/2001, има за цел да защити някои видове документи, изготвени в рамките на процедура, оповестяването на които — дори след приключването на тази процедура — би засегнало процеса на вземане на решения от съответната институция. Тези документи трябва да съдържат „становища, които са за вътрешно ползване, като част от предварителни обсъждания и консултации [във] въпросната институция“. Към тази категория не спадат документите, изпратени на институция от физическо лице или от външно образувание с оглед на обмен на становища с разглежданата институция.

институция, да провери дали този отказ може правомерно да се основава на изключенията по член 4, параграфи 1—3 от Регламент № 1049/2001 и дали отказът произтича от направената от самата институция преценка на изключенията или от тази на засегнатата държава членка. От това следва, че контролът на съда на Съюза не се свежда до контрол *prima facie* поради прилагането на член 4, параграф 5 от Регламент № 1049/2001. Прилагането на тази разпоредба не е пречка той да извърши пълен контрол на решението за отказ на институцията, което трябва да е съобразено по-конкретно със задължението за мотивиране и почива върху материалната преценка, извършена от засегнатата държава членка, на приложимостта на предвидените в член 4, параграфи 1—3 от Регламент № 1049/2001 изключения. При прилагането на член 4, параграф 5 от Регламент № 1049/2001 държавата членка все пак разполага с широка свобода на преценка при определянето дали оповестяването на документи, спадащи към области, обхванати от член 4, параграф 1, буква а) от същия регламент, може да засегне обществения интерес. Всъщност преценката по въпроса дали оповестяването на документ засяга интереси, защитени с подобни материални изключения, може да спада към политическите задължения на тази държава членка. В подобен случай тази държава членка трябва да разполага, също както институцията, с широка свобода на преценката. Следователно упражняваният от съда на Съюза контрол трябва да се свежда до проверката дали са спазени процесуалните правила и изискването за мотивиране, дали фактите са установени точно, както и дали не е налице явна грешка в преценката или злоупотреба с власт.

Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки

През 2011 г. броят на съдебните производства във връзка с ограничителните мерки нараства безпрецедентно, като образуваните дела са над 90. За отбелязване е бързината, с която Общият съд постановява решения по тези дела, както и това, че в тях се утвърждават изискванията във връзка със задължението за мотивиране на актовете, с които се налагат подобни мерки.

Така по дело *Vamba/Съвет* (Решение от 8 юни 2011 г., T-86/11, все още непубликувано, обжалвано) — разгледано по реда на бързото производство от разширен състав и в срок, по-късно от четири месеца след подаването на жалбата — Общият съд се произнася по законосъобразността на ограничителните мерки, взети спрямо г-жа *Nadiany Vamba*, втората съпруга на г-н *Laurent Gbagbo*, бивш президент на Кот д'Ивоар. Тези мерки се вписват в контекста на президентските избори в Кот д'Ивоар през есента на 2010 г., след чието провеждане Организацията на обединените нации (ООН) удостоверява победата на г-н *Alassane Ouattara*. Съюзът също признава победата на г-н *Ouattara* и призовава цивилните и военните лидери на Кот д'Ивоар да признаят властта на демократично избрания президент, като същевременно потвърждава решимостта си да наложи целеви санкции на лицата, които създават пречки за зачитането на суверенно изразената воля на народа на Кот д'Ивоар.

В това отношение Общият съд припомня, че ефикасността на съдебния контрол предполага, че съответният орган на Съюза е длъжен в рамките на възможното да съобщи съображенията за наложените ограничителни мерки в момента на тяхното вземане или поне в най-кратки срокове след това, за да позволи на адресатите да упражнят своевременно правото си на жалба. Спазването на задължението за мотивиране в случай на първоначален акт, с който се налагат такива мерки, е още по-важно, тъй като е единствената гаранция, която позволява на заинтересованото лице да се възползва ефективно от способите за обжалване, с които разполага, за да оспори законосъобразността на разглеждания акт, като се има предвид, че това лице не разполага с право на изслушване преди приемане на споменатия акт. Мотивите на акта на Съвета, с който се налагат такива мерки, поначало трябва да посочват не само законовите изисквания за прилагането на този акт, но и специфичните и конкретни причини, поради които при упражняване на оперативната си самостоятелност Съветът приема, че спрямо

заинтересованото лице следва да се вземат тези мерки. Доколкото Съветът има такава оперативна самостоятелност относно обстоятелствата, които трябва да се вземат предвид при приемането или запазването в сила на мярка за замразяване на средства, не може да се изиска той да уточнява как със замразяването на средствата на съответното лице по-конкретно ще се избегне възпрепятстването на мирния процес и процеса на национално помирение или да представя доказателства, че заинтересуваното лице би могло да използва средствата си, за да попречи на тези процеси в бъдеще.

В случая Общият съд установява, че мотивите на Съвета съдържат само неясни и общи съображения за включването на г-жа Vamba в оспорвания списък. В частност информацията, че тя е директор на групата Cyclone, която издава в „Le temps“, не може да мотивира специфично и конкретно обжалваните актове по отношение на нея. Всъщност при липсата на конкретни данни тази информация не изяснява как г-жа Vamba е възпрепятствала мирния процес и процеса на помирение с открито подбуждане към омраза и насилие и с участие в кампании за дезинформация във връзка с президентските избори през 2010 г.

При тези обстоятелства Общият съд приема, че мотивите на обжалваните актове не са дали възможност на г-жа Vamba да оспори пред него валидността на тези актове. Той уточнява, че това не му е позволило да провери дали те са правилни, и поради това ги отменя, като все пак запазва техните последици до изтичането на срока за обжалване пред Съда, който е два месеца и десет дни, считано от връчването на съдебното решение, а ако е подадена жалба — от отхвърлянето ѝ в приложение на член 280 ДФЕС и член 264, втора алинея ДФЕС.

Във връзка с борбата срещу разпространението на ядрено оръжие следва да се отбележи, че с Решение от 7 декември 2011 г. по дело HTTS/Съвет (Т-562/10, все още непубликувано, постановено в неприсъствено производство) Общият съд отменя регламента, с който се налагат ограничителни мерки спрямо жалбоподателя, тъй като установява, че мотивите, които Съветът е изложил, на пръв поглед си противоречат и от тях не става ясно дали включването на името на жалбоподателя в списъка се дължи на запазването на обстоятелствата, изтъкнати в предходния регламент, а именно връзките на жалбоподателя с дружеството HDSL, или на нови обстоятелства, а именно преките връзки между жалбоподателя и дружеството IRISL. Във всички случаи нито регламентът, нито писмото, с което Съветът е отговорил на направеното от жалбоподателя искане за преразглеждане, позволяват да се преценят съображенията, поради които Съветът е приел, че доказателствата — които жалбоподателят е представил във връзка с естеството на дейността си и независимостта си по отношение на HDSL и IRISL — не могат да променят позицията му относно запазването на ограничителните мерки по отношение на жалбоподателя. Освен това Съветът не е уточнил какво е естеството на контрола, за който се твърди, че е упражняван от IRISL върху жалбоподателя, или каква е дейността на последния от името на това дружество. Общият съд отменя обжалвания регламент в частта, която засяга жалбоподателя, поради нарушение на задължението за мотивиране. За да се избегне опасността от сериозно и непоправимо засягане на ефективността на наложените с обжалвания регламент ограничителни мерки и за да се осуетят евентуални действия на жалбоподателя с цел заобикаляне на последиците от последващи ограничителни мерки, Общият съд решава все пак да запази действието на въпросния регламент за период, не по-дълъг от два месеца, считано от датата на постановяване на съдебното решение.

Околна среда — Схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове

По дело Латвия/Комисия (Решение от 22 март 2011 г., Т-369/07, все още непубликувано, обжалвано) се оспорва решение, с което Комисията обявява аспект от изменението, предложено

в Националния план за разпределение (наричан по-нататък „НПР“) на квоти за емисии за Република Латвия за периода 2008—2012 г., за несъвместим със схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове, въведена с Директива 2003/87/ЕО²¹. Този изменен НПР, за който Република Латвия е направила уведомление, следва първото решение на Комисията, с което същата обявява аспект на първоначалния НПР за несъвместим с Директива 2003/87 и обвързва неповдигането на възражения към НПР с условието в него да се внесат изменения, така че да се намали общото количество квоти за разпределяне. Решението относно изменения НПР обаче е взето след изтичането на срока, предвиден в член 9, параграф 3 от Директива 2003/87, който предвижда, че в срок от три месеца след уведомяването за НПР от страна на държава членка Комисията може да отхвърли този план или някой аспект от него, поради това че е несъвместим с критериите, изброени в приложение III към посочената директива.

За да установи дали Комисията е можела надлежно да приеме обжалваното решение след изтичането на този срок, Общият съд отбелязва, че ако в срок от три месеца след уведомяването от страна на държава членка за нейния НПР Комисията не упражни това правомощие, държавата членка по принцип може да въведе в действие посочения НПР, без да е необходимо одобрението на Комисията. Следователно процедурата по разглеждане на НПР невинаги приключва с формално решение. За сметка на това Общият съд подчертава, че Комисията може да се окаже принудена да вземе решение, когато държавата членка се въздържа или отказва да измени своя НПР преди изтичането на тримесечния срок въпреки повдигнатите възражения. Всъщност при липса на подобно решение за отхвърляне на плана от страна на Комисията НПР, за който е направено уведомление, става окончателен и се ползва от презумпция за законосъобразност, което позволява на държавата членка да го въведе в действие.

Що се отнася до измененията, които, както в случая, са направени на един следващ етап на процедурата по преглед, Общият съд отбелязва, че те имат за цел именно да отстранят първоначалните възражения на Комисията. Следователно приемането на измененията от Комисията е само следствие от първоначално изразените от нея възражения, а не израз на общо разрешително правомощие. Освен това Комисията не е длъжна да приеме измененията, внесени в НПР, с формално решение.

Освен това Общият съд отбелязва, че процедурата по член 9, параграф 3 от Директива 2003/87 цели да гарантира правна сигурност на държавите членки, и по-конкретно да им позволи да установят бързо начина, по който в кратък срок да разпределят квотите за емисии и да управляват схемата за търговия въз основа на своя НПР през съответния период. Всъщност съществува легитимен интерес НПР да не е изложен на риск от оспорване от страна на Комисията през целия му период на валидност. Тези съображения важат за всеки НПР, независимо дали става въпрос за варианта, за който първоначално е направено уведомление, или за ревизирания вариант, за който е направено уведомление впоследствие, особено когато контролът от страна на Комисията вече е предхождан от първа фаза на преглед.

Поради това понятието за уведомяване по смисъла на член 9, параграф 3 от Директива 2003/87 обхваща както първоначалното, така и последващото уведомяване за различни варианти на НПР, така че с всяко уведомление започва да тече нов срок от три месеца. В случая

²¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 78), изменена с Директива 2004/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година (ОВ L 338, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 12, стр. 61).

Общият съд отменя обжалваното решение, тъй като то е прието след изтичането на посочения срок, с което ревизирият НПР е станал окончателен.

Обществено здраве

По дело Франция/Комисия (Решение от 9 септември 2011 г., T-257/07, все още непубликувано, обжалвано) жалбоподателят иска отмяна на регламента, с който Комисията изменя Регламент (ЕО) № 999/2001²², доколкото с него се разрешават мерки за надзор и ликвидирание, които са по-малко обременителни от предходните, що се отнася до стадата от овце и кози. В този контекст Общият съд уточнява, че определянето на нивото на риска, считано за неприемливо за обществото, се извършва от институциите, на които е възложен политическият избор, състоящ се в установяване на подходящо ниво на закрила. Именно тези институции трябва да определят критичния праг на вероятността от вредно въздействие за общественото здраве, сигурността и околната среда и на тежестта на това възможно въздействие, което вече не им изглежда приемливо за обществото, и който праг, веднъж надвишен, води до необходимост от прилагане на превантивни мерки въпреки съществуващата научна несигурност. При определянето на нивото на риска, считано за неприемливо за обществото, институциите са длъжни да осигуряват високо равнище на закрила, без обаче да могат да приемат чисто хипотетичен подход относно риска и да ориентират своите решения към „нулево ниво на риска“. Общият съд посочва и че управлението на риска включва всички действия, предприети от институцията, която трябва да се справи с този риск, като го приведе до ниво, считано за приемливо за обществото, предвид нейното задължение да осигурява високо ниво на закрила на общественото здраве, сигурността и околната среда.

Освен това Общият съд подчертава, че компетентният орган следва в разумен срок да преразгледа приетите временни мерки, тъй като, когато нови елементи променят разбирането за риск или покажат, че този риск може да бъде ограничен с не толкова обременителни мерки колкото съществуващите, институциите трябва да следят за адаптирането на уредбата с оглед на новите данни. Когато нови обстоятелства или нови научни открития обосновават облекчаване на дадена превантивна мярка, те променят конкретното съдържание на задължението на публичните органи постоянно да поддържат високо равнище на закрила на човешкото здраве. Ако подобни елементи променят първоначалната оценка на рисковете, законосъобразността на приемането на по-малко обременителните превантивни мерки трябва да се преценява, като се имат предвид тези елементи, а не в зависимост от елементите, предопределили оценката на рисковете при приемането на първоначалните превантивни мерки. Само когато това ново ниво на риска надвишава нивото на риска, считано за приемливо за обществото, съдът трябва да установи неизпълнение на принципа на предпазните мерки.

Телевизионно излъчване

По дела FIFA/Комисия (Решение от 17 февруари 2011 г., T-385/07, все още непубликувано, обжалвано) и UEFA/Комисия (Решение от 17 февруари 2011 г., T-55/08, все още непубликувано, обжалвано) Общият съд е сезиран с жалби за отмяна, подадени от изпълнителния орган за световен футбол и от ръководния орган за европейски футбол срещу решенията, с които Комисията е обявила за съвместими с правото на Съюза съставените от Кралство Белгия и Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия списъци със събития от

²² Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година за определяне на правила за превенция, контрол и ликвидирание на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ОВ L 147, стр. 1; Специално издание, на български език, 2007 г., глава 3, том 37, стр. 213).

голямо значение за обществото по смисъла на член 3а, параграф 1 от Директива 89/552/ЕИО²³. По-конкретно, белгийският списък е включвал всички срещи от финалната фаза на световното първенство по футбол, а този на Обединеното кралство — всички срещи от финалната фаза на европейското футболно първенство (европейското първенство). Те са били изпратени на Комисията в изпълнение на Директива 89/552, която позволява на държавите членки да забранят излъчването на събития при условия на изключителност, които считат от голямо значение за обществото, когато подобно излъчване би лишило голяма част от зрителите от възможността да проследят тези събития по безплатен телевизионен канал.

Общият съд счита на първо място, че споменаването на световното и на европейското първенство по футбол в съображение 18 от Директива 97/36/ЕО²⁴ предполага, че когато държава членка включва срещи от тези първенства в съставения от нея списък, в съобщението ѝ до Комисията не е необходимо да се посочват специални мотиви във връзка с характера им на събитие от голямо значение за обществото. Все пак евентуалният извод на Комисията, че включването на световното и на европейското първенство като цяло в списък със събития от голямо значение за обществото на държава членка е съвместимо с правото на Съюза, доколкото поради характерните си особености всяко от тези първенства се разглежда като едно-единствено събитие, може да се постави под въпрос въз основа на конкретни данни. По-конкретно, жалбоподателите следва да докажат, че срещите от световното първенство, които „не са първостепенни“ (тоест срещи извън полуфиналите, финала и срещите на националния(ите) отбор(и) на съответната страна), и/или „обикновените“ срещи на европейското първенство (тоест срещи извън финала и срещата, с която се открива първенството) не са от голямо значение за обществото на тази държава.

В този контекст Общият съд уточнява, че „първостепенните“ и „гала“ срещите, както и срещите, в които участва съответният национален отбор, са от голямо значение за зрителите на държавата членка и поради това могат да бъдат включени в националния списък на събитията, които тези зрители трябва да могат да проследяват по безплатна телевизия. Що се отнася до останалите срещи от световното и от европейското първенство по футбол, Общият съд отбелязва, че всяко от тези първенства може да се разглежда като едно-единствено събитие, а не като поредица от отделни събития, разделени на срещи. Той уточнява, че срещите извън „първостепенните“ срещи, „гала“ срещите и срещите, в които участва съответният национален отбор, могат да окажат въздействие върху участието на посочените отбори в „първостепенните“ и „гала“ срещите, което може да предизвика особен интерес у зрителите от тяхното проследяване. В това отношение Общият съд отбелязва, че не може да се установи предвабително — към момента на съставянето на националните списъци или на придобиването на права на излъчване — кои срещи наистина ще бъдат решаващи за следващите етапи на тези първенства или кои ще окажат въздействие върху съдбата на даден национален отбор. По тази причина според Общия съд обстоятелството, че някои „обикновени“ срещи, както и някои срещи, които „не са първостепенни“, могат да окажат въздействие върху участието в „първостепенните“ срещи или в „гала“ срещите, може да обоснове решението на държава членка да приеме, че всички срещи от тези първенства са от голямо значение за обществото. Освен това Общият съд установява, че липсва хармонизиране от гледна точка на събитията, които могат да се разглеждат като събития от голямо значение за обществото, и отбелязва, че

²³ Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 година относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност (ОВ L 298, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 215).

²⁴ Директива 97/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 1997 година за изменение на Директива [89/552] (ОВ L 202, стр. 60; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 2, стр. 232).

броят на зрителите, отчетен за проведените в последните първенства „обикновени“ срещи и срещи, които „не са първостепенни“, показва, че тези срещи са привлекли голям брой зрители, от които една значителна част по принцип не се интересува от футбол.

Накрая Общият съд отбелязва, че макар квалифицирането на световното и на европейското първенство по футбол като събития от голямо значение за обществото да може да се отрази на цената, която FIFA и UEFA ще получат за предоставянето на правата за излъчване на тези първенства, това не унищожават търговската стойност на тези права, тъй като тези две организации не са длъжни да ги прехвърлят при каквито и да е условия. Освен това, макар подобна квалификация да ограничават свободното предоставяне на услуги и свободата на установяване, това ограничение е обосновано, доколкото има за цел да защити правото на информация и да осигури широк достъп на обществеността до телевизионните излъчвания на събития от голямо значение за обществото.

Обществени поръчки — Право на ефективни правни средства за защита

С Решение от 20 септември 2011 г. по дело *Evropaiki Dynamiki/ЕИБ* (T-461/08, все още непубликувано) Общият съд, след като установява, че е компетентен да се произнесе по жалбата, подадена от отстранен оферент срещу решението на управителния комитет на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за възлагане на обществена поръчка за предоставяне на услуги в областта на информатиката, отменя въпросното решение, по съображение че процедурата за възлагане на обществената поръчка не отговаря на изискванията за пълна правна закрила. Всъщност, от една страна, жалбоподателят не е бил уведомен за обжалваното решение и е узнал за него, след като последното по принцип е изчерпало действието си с подписването и влизането в сила на договора. В случая обаче възможността на жалбоподателя да подаде молба за спиране на изпълнението на решението за възлагане на поръчката още преди подписването и влизането в сила на договора е била необходима, за да бъде ефективна подадената от него жалба, с която цели проверка на безпристрастността на процедурата за възлагане на обществената поръчка и запазване на възможностите му да сключи договор за обществена поръчка с ЕИБ в резултат на посочената процедура.

От друга страна, ЕИБ не е предоставила на жалбоподателя достатъчни мотиви за решението за възлагане на поръчката преди подаването на жалбата му за отмяна на това решение. В рамките на процедурата за възлагане на обществена поръчка правото на отстранения оферент на ефективни правни средства за защита срещу решение, с което обществената поръчка се възлага на друг оферент, и съответстващото задължение на възлагащия орган да го уведоми при поискване за мотивите за решението си, трябва да се разглеждат като съществени изисквания по смисъла на съдебната практика, доколкото във връзка с изготвянето на решението за възлагане осигуряват гаранции за упражняване на ефективен контрол върху безпристрастността на довелата до това решение процедура.

II. Производства във връзка с обезщетения

В Решение от 8 ноември 2011 г. по дело *Idromacchine* и др./Комисия (T-88/09, все още непубликувано) Общият съд разглежда въпроса за ангажирането на извъндоговорната отговорност на Общността в случаите, когато дадена институция е нарушила задължението си за зачитане на професионалната тайна, като е публикувала в *Официален вестник на Европейския съюз* информация, засягаща жалбоподателя.

Общият съд отбелязва, че що се отнася до разкриването на информация в решение на Комисията във връзка с държавните помощи, трябва да се приеме за поверителна информацията, че дадено предприятие, което не е получател на съответната помощ, не е могло да достави на съдоговорителя си продукти, отговарящи на действащите стандарти и на договорните условия, щом като тази информация е предоставена на Комисията от съответната държава членка само за нуждите на административното производство по проверката на разглежданите помощи и е свързана с изпълнението на търговските правоотношения между съответните дружества. Освен това подобна информация може да причини сериозна вреда на съответното предприятие, тъй като то е споменато по име в неблагоприятна светлина. Също така, доколкото разкриването на информацията може да засегне доброто име и реномето на предприятието, интересът на последното да не се разкрива тази информация обективно заслужава защита.

Общият съд уточнява, че за да се прецени поверителният характер на определена информация, е необходимо да се съпоставят индивидуалните законни интереси, които се противопоставят на разкриването, и общият интерес, който изисква дейността на институциите на Съюза да се провежда при възможно най-пълно спазване на принципа за откритост. В случая разкриването на информацията е счетено за непропорционално от гледна точка на предмета на решението на Комисията, доколкото е било достатъчно да се посочи най-общо или евентуално по-конкретно неизпълнението на договорните задължения, без нито в единия, нито в другия случай да е необходимо да се посочва наименованието на доставчика.

След като отбелязва, че Комисията не разполага с широко право на преценка по въпроса дали в конкретен случай трябва да се отклони от правилото за поверителност, Общият съд заключава, че разкриването на поверителна информация, засягаща реномето на дадено дружество, представлява нарушение на задължението за зачитане на професионалната тайна, предвидено в член 287 ЕО, и само по себе си е основание да се приеме, че е налице достатъчно съществено нарушение. Поради това Комисията е осъдена да заплати обезщетение в размер на 20 000 EUR за понесеното от жалбоподателя засягане на доброто му име и реноме.

В Решение от 23 ноември 2011 г. по дело *Sison/Съвет* (Т-341/07, все още непубликувано, постановено от разширен състав) Общият съд уточнява условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза — в частност условието за достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти — в случаите, когато незаконосъобразното решение, с което е причинена вредата, е отменено от Общия съд, тъй като в противоречие с изискванията на законодателството на Съюза с националните решения, на които Съветът се е основал, за да замрази средствата на жалбоподателя, нито се започва разследване или наказателно преследване, нито се осъжда определено лице за терористична дейност.

В това отношение Общият съд припомня, че искът за обезщетение няма за цел да осигури поправянето на вредата, причинена от всяка незаконосъобразност. Единствено при достатъчно сериозно нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти, може да се ангажира отговорността на Съюза. Решаващият критерий, който позволява да се приеме, че това изискване е спазено, е явното и сериозно нарушаване от страна на съответната институция на границите, наложени на правото ѝ на преценка. Все пак, въпреки че има определящ характер, обхватът на правото на преценка на съответната институция не представлява изключителен критерий. Ето защо режимът на извъндоговорната отговорност отчита по-специално сложността на подлежащите на уреждане положения и трудностите при прилагане или тълкуване на текстовете.

Общият съд счита, че макар Съветът да не разполага с никаква свобода на преценка, когато преценява дали фактическите и правните обстоятелства, които могат да обусловят прилагането на мярка за замразяване на средства, са изпълнени, в разглеждания случай е особено трудно тълкуването и прилагането на правото на Съюза. Той установява, че самият текст на въпросните разпоредби е особено неясен, което е видно от изобилната практика на Общия съд по този въпрос. Едва след разглеждането на десетина дела в рамките на няколко години Общият съд постепенно достига до рационална и последователна рамка за тълкуването на тези разпоредби. Едва в съдебното решение, с което се отменя причинилото вредата решение, Общият съд приема, че за да може Съветът надлежно да се позове на национално решение, то трябва да бъде част от национална процедура, с която пряко и основно се цели налагането спрямо заинтересованото лице на превантивна или репресивна мярка в контекста на борбата с тероризма. Освен това Общият съд отбелязва сложността на правните и фактически преценки, необходими за разрешаването на случая. Накрая той подчертава, че основното значение на целта от общ интерес, каквато е борбата със заплахата за международния мир и сигурност, и особените ограничения, които преследването й „с всички средства“ налага на съответните институции на Съюза, при настоятелно искане от страна на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, също са фактори, които е важно да се вземат под внимание.

Ето защо в случая нарушаването от страна на Съвета на приложимата правна уредба, макар и ясно установена, се обяснява според Общия съд с особените ограничения и отговорности, които са наложени на тази институция, и представлява нередност, която при аналогични обстоятелства би допуснала действаща разумно и с дължима грижа администрация, поради което не може да се приеме, че е налице достатъчно съществено нарушение, даващо право на обезщетение.

III. Обжалване

През 2011 г. са подадени 44 жалби срещу решения на Съда на публичната служба и Общият съд (състав по жалбите) приключва 29 дела. Четири от тях заслужават особено внимание.

В Решение от 12 юли 2011 г. по дело Комисия/Q (T-80/09 P, все още непубликувано) Общият съд подчертава, че единствено установяването на неправомерност е достатъчно, за да се приеме за изпълнено първото от трите условия, необходими за ангажиране на отговорността на Общността за вредите, претърпени от нейните длъжностни лица и бивши длъжностни лица поради нарушение на правото в областта на европейската публична служба, и не е нужно да се установява достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправните субекти²⁵. Освен това Общият съд посочва, че допустимостта на искането за обезщетение, предявено от длъжностно лице на основание член 24, втора алинея от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, е подчинена на условието да бъдат изчерпани националните правни средства за защита, доколкото те гарантират по ефективен начин защитата на заинтересованите лица и могат да доведат до поправяне на твърдяната вреда. В това отношение установеният с посочената разпоредба специален режим на отговорност, а именно режимът на безвиновната отговорност, се основава на задължението на администрацията да закриля здравето и безопасността на своите длъжностни лица и служители от посегателства или лошо отношение от страна на трети лица

²⁵ Потвърждавайки по този начин Решение от 16 декември 2010 г. по дело Комисия/Petrilli (T-143/09 P, все още непубликувано), във връзка с което е направено предложение за преразглеждане, по което производството е прекратено с Решение на Съда от 8 февруари 2011 г., C-17/11 RX.

или други длъжностни лица, на които те могат да бъдат подложени при изпълнението на служебните си задължения, и които по-специално се проявяват под формата на психически тормоз по смисъла на член 12а, параграф 3 от Правилника. Поради това Общият съд приема, че Съдът на публичната служба е нарушил членове 90 и 91 от Правилника и се е произнесъл *ultra petita*, осъждайки Комисията да обезщети неимуществените вреди, настъпили вследствие на служебно нарушение, което е допринесло за изолиране на жалбоподателя в рамките на отдела му. Накрая Общият съд приема, че освен това Съдът на публичната служба е нарушил членове 90 и 91 от Правилника и е превишил пределите на съдебния контрол, замествайки на практика администрацията, доколкото се е произнесъл по оплакването за психически тормоз, повдигнато от жалбоподателя.

Освен това в Решения от 14 декември 2011 г. по дело Комисия/Pachtitis (Т-361/10 Р, все още непубликувано) и по дело Комисия/Vicente Carbajosa и др. (Т-6/11 Р, все още непубликувано) Общият съд приема — потвърждавайки в това отношение постановените от Съда на публичната служба решения — че Европейската служба за подбор на персонал (EPSO) не е компетентна да определя съдържанието на тестовете за достъп до съответния конкурс. Общият съд анализира разделението на правомощията между EPSO и конкурсната комисия от гледна точка на приложение III към Правилника, като заключава, че макар компетентността да се определи съдържанието на тестовете за достъп да не е изрично предоставена нито на EPSO, нито на конкурсната комисия, съгласно постоянната съдебна практика провеждането на тестовете е било, преди създаването на EPSO, възложено на конкурсната комисия. Ето защо, доколкото, от една страна, Правилникът не е изменен, така че изрично да предостави подобна компетентност на EPSO, и доколкото, от друга страна, задачите, възложени на EPSO с член 7 от същото приложение, са основно от организационен характер, Общият съд приема, че EPSO не е компетентна да определя съдържанието на тестовете за предварителен подбор по конкурси. Що се отнася до решението относно създаването на EPSO²⁶ и решението относно организацията и работата на тази служба²⁷, Общият съд приема, че те са актове от по-нисък ранг в сравнение с разпоредбите на Правилника. Поради това, дори и тези решения понякога да съдържат формулировки, които биха могли да доведат до погрешния извод, че EPSO е компетентна да определя съдържанието на тестовете за достъп, съгласно принципа на законност те не могат да се тълкуват в смисъл, който противоречи на Правилника.

Накрая, в Решение от 21 септември 2011 г. по дело Adjemian и др./Комисия (Т-325/09 Р, все още непубликувано) Общият съд постановява, че принципът на забрана на злоупотребата с право, съгласно който никой не може да злоупотребява чрез позоваване на нормите на правото, е част от общите принципи на правото. Следователно законодателят и органът, оправомощен да сключва договори (по-нататък „ОСД“), са длъжни при приемането или въвеждането на правила, уреждащи отношенията между Европейските общности и техните служители, да предотвратят злоупотребата с право, която може да последва от използването на последователни срочни договори, в съответствие с предвидените в член 136 ЕО цели за подобряване на условията на живот и труд на работниците и за осигуряване на подходяща

²⁶ Решение 2002/620/ЕО на Европейския парламент, на Съвета, на Комисията, на Съда на Европейските общности, на Сметната палата, на Икономическия и социален комитет, на Комитета на регионите и на Европейския омбудсман от 25 юли 2002 година относно създаването на [EPSO] (ОВ L 197, стр. 53; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 8, стр. 247).

²⁷ Решение 2002/621/ЕО на генералните секретари на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията, на секретаря на Съда на Европейските общности, на генералните секретари на Сметната палата, на Икономическия и социален комитет и на Комитета на регионите и на представителя на Европейския омбудсман от 25 юли 2002 година относно организацията и работата на [EPSO] (ОВ L 197, стр. 56; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 8, стр. 249).

социална закрила. Освен това Общият съд приема, че основната характеристика на договорите за наемане в качеството на договорно нает служител със спомагателни функции е тяхната несигурност във времето, която съответства на самата цел на тези договори, състояща се в осъществяването от временно нает персонал на непостоянни по естеството си или поради липсата на титулярна задачи. Следователно посоченият режим не може да се използва от ОСД за възлагането за дълги периоди на задачи, отнасящи се до дадена „постоянна длъжност“, на този персонал, който с цената на продължителна несигурност ще се окаже използван не по установения ред. Всъщност подобна практика ще бъде в противоречие със забраната за злоупотреба с право, приложима в случаите, когато ОСД използва последователни срочни договори в публичната служба. Подобна злоупотреба обаче може да се поправи и понесените от заинтересованото лице отрицателни последици могат да се заличат чрез преуреждане на договорните отношения, което по-конкретно може да доведе до преобразуването на последователните срочни договори в договор за неопределено време.

IV. Молби за допускане на обезпечение

През тази година председателят на Общия съд бе сезиран с 44 молби за допускане на обезпечение, което представлява слабо увеличение спрямо броя на подадените през 2010 г. (41). През 2011 г. съдията по обезпечителното производство решава 52 дела срещу 38 през 2010 г. Той уважава, съответно с Определение от 2 март 2011 г. по дело 1. garantovaná/Комисия (T-392/09 R, непубликувано) и Определение от 13 април 2011 г. по дело Westfälische Drahtindustrie и др./Комисия (T-393/10 R, все още непубликувано), две молби за спиране на изпълнението на наложени на жалбоподателите глоби за участието им в антиконкурентни картели. Тези две определения дават повод на председателя на Общия съд да изясни практиката относно групите, съгласно която в контекста на неотложност се отчитат финансовите ресурси на групата от дружества, към която принадлежи дружеството, поискала да бъдат постановени временни мерки.

По дело 1. garantovaná/Комисия, посочено по-горе, дружеството жалбоподател, осъществяващо финансови дейности, иска да бъде освободено от наложеното му от Комисията задължение да представи банкова гаранция, за да не се пристъпи към незабавно събиране на глобата, която му е определена поради упражняването от него решаващо влияние върху търговската политика на друго дружество, участващо в картел в сектора на реактивите на основата на калциев карбид и на магнезий за стоманодобивната и газова промишленост. Председателят на Общия съд установява, че в случая съществуват изключителни обстоятелства, които обосновават освобождаване от задължението за представяне на подобна гаранция. Всъщност освен наличието на *fumus boni juris* жалбоподателят е доказал, че несигурното му финансово положение е причина редица банки да откажат да предоставят въпросната банкова гаранция. Освен това представените от Комисията доказателства не поставят под съмнение твърдението на жалбоподателя, че не принадлежи към по-голяма група и няма мажоритарен акционер. Няма данни и жалбоподателят да е част от мрежа, в която останалите участници биха могли да имат общи интереси с него. Освен това не може да се твърди, че поведението на жалбоподателя е причина за лошото му финансово положение. Обстоятелството, че непосредствено преди налагането на глобата жалбоподателят е вложил повечето от оставащите му активи в дългосрочни заеми и по този начин е блокирал тези активи, намира разумно обяснение в дейността му като капиталов инвеститор. В това отношение не може да се изисква от жалбоподателя да замрази инвестициите си и да преустанови икономическата си дейност, докато трае започнатото от Комисията административно производство. След като претегля наличните интереси, председателят на Общия съд приема, че финансовите интереси на Съюза няма да бъдат по-добре защитени с незабавното принудително събиране на глобата, тъй като е малко

вероятно Комисията да може да събере съответната сума. Поради това Общият съд постановява исканото освобождаване, като задължава обаче жалбоподателя да не прехвърля определени активи без предварителното одобрение на Комисията, да заплати на Комисията сума, равна на направената провизия, и да уведомява редовно Комисията за състоянието на своите активи и инвестиции.

По дело *Westfälische Drahtindustrie* и др./Комисия, посочено по-горе, три дружества, членове на група, осъществяваща дейност в стоманодобивната промишленост, на които са наложени глоби поради участието им в картел на пазара на стоманата за предварително напъгане, подават молба за допускане на обезпечение, като искат да бъдат освободени от задължението да представят банкови гаранции. В това отношение председателят на Общия съд припомня, че освобождаване от задължението за представяне на банкова гаранция се допуска само ако молителят докаже, че е в обективна невъзможност да представи тази гаранция или — алтернативно — че представянето ѝ би застрашило съществуването на дружеството. Установява се, че жалбоподателите са положили своевременни, сериозни и нееднократни усилия да получат банкова гаранция, която да покрие наложените глоби, но тези усилия са останали напразни, тъй като четиринадесетте банки, на които те са постоянни клиенти, след неколкочесатни контакти са отказали да издадат банкова гаранция, след като са извършили задълбочена проверка на финансовото им положение. Председателят не взема предвид финансовите възможности на акционера *ArcelorMittal*, притежаващ една трета от капитала на едно от дружествата жалбоподатели. Припомняйки, че съдебната практика относно групите от предприятия е разширена до миноритарните участия (30 %) — в зависимост от структурата на капитала на съответното предприятие — той все пак установява, че групата *ArcelorMittal* и групата, към която принадлежат жалбоподателите, се конкурират на пазара на стомана и имат различни стратегически интереси. Отхвърлен е и доводът на Комисията, основан на интереса, който имали банките — кредитори на жалбоподателите, на които последните са постоянни клиенти, да покрият собствените си вземания. Според председателя интересите на банката като кредитно учреждение, отказало да предостави банкова гаранция, трябва да отстъпят пред тези на Комисията само ако се прилага съдебната практика относно групите, какъвто не е конкретният случай. Всъщност четиринадесетте банки, на които жалбоподателите са постоянни клиенти, не са част от групата на последните. Търговските им отношения с тази група са ограничени до областта на кредитирането, събирането на вземания и плащането на лихви. В това отношение не е налице обективна идентичност между стратегическите интереси на посочените учреждения и тези на жалбоподателите. След като се установява невъзможността на жалбоподателите да получат банкова гаранция, председателят приема за ирелевантни доводите на Комисията, основани на някои финансови и икономически данни, с които тя иска да докаже, че след отхвърлянето на молбата за допускане на обезпечение „всяка разумно ръководена банка“ в крайна сметка ще им предостави въпросната гаранция.

Освен това наличието на *fumus boni juris* е признато само по отношение на субсидиарното искане за намаляване на глобите, основано по-конкретно на твърдението, че не е взета предвид невъзможността на жалбоподателите да платят глобите, като председателят преценява, че в случая е възможно Общият съд да упражни правомощието си за пълен съдебен контрол в областта на глобите и да намали наложените на жалбоподателите глоби. Поради това председателят постановява исканото освобождаване, при условие все пак че жалбоподателите заплатят на Комисията сума, съответстваща на формираната от тях провизия, и месечни вноски съобразно предложени разплащателен план.

Останалите молби за допускане на обезпечение са отхвърлени, най-често поради липсата на неотложност. По-специално внимание следва да се обърне на посочените по-долу дела.

В областта на държавните помощи следва да се споменат, поради процесуалните им особености, т.нар. „дела за испанските въглища“ (Определения от 17 февруари 2011 г. по дело Gas Natural Fenosa SDG/Комисия, T-484/10 R, по дело Iberdrola/Комисия, T-486/10 R и по дело Endesa и Endesa Generación/Комисия, T-490/10 R, непубликувани). Причина за тези дела е решението на Кралство Испания да въведе схема за финансови помощи за производството на електрическа енергия от местни въглища. За тази цел въпросната схема задължава редица централи за производство на електрическа енергия да се снабдяват с местни въглища и от тях да произвеждат определено количество електричество, и то в замяна на държавна компенсация за допълнителните производствени разходи, направени за закупуването на местните въглища. След като Комисията разрешава въпросната схема, трите предприятия жалбоподатели подават жалби за отмяна на разрешителното решение и искат спиране на изпълнението му. Тъй като е било предстоящо компетентният испански орган да приеме решение, задължаващо жалбоподателите в тридневен срок да закупят определени количества испански въглища, на 3 ноември 2010 г. председателят на Общия съд спира на основание член 105, параграф 2 от Процедурния правилник, тоест без да изслуша ответните страни, изпълнението на обжалваното решение до постановяването на определенията за приключване на обезпечителните производства. Тъй като Кралство Испания е поискала отмяната на тази временна мярка и тъй като жалбоподателите на доста напреднал етап от производството са заявили намерението си да оттеглят своите жалби, председателят преценява, че в очакване на крайното заличаване на жалбите следва да се произнесе в интерес на доброто правораздаване по запазването или обезсилването на временното спиране на изпълнението на решението на Комисията. Признавайки наличието на *fumus boni juris*, той същевременно приема, че не съществуват обстоятелства, създаващи неотложност, която да обоснове постановяването на исканите временни мерки. Що се отнася до баланса на интересите, след като припомня значението на услугите от общ икономически интерес в рамките на Съюза и широкото право на преценка, с което разполагат националните органи при тяхното предоставяне, изпълняване и организиране, председателят приема, че интересите, преследвани с възможно най-бързото осигуряване на услугата от общ икономически интерес за Испания и свързаната с това компенсация, имат превес над противопоставените им от предприятията жалбоподатели интереси. Поради това определенията от 3 ноември 2010 г., с които временно се спира изпълнението на обжалваното решение, са отменени. Накрая, тъй като предприятията жалбоподатели са оттеглили молбите си за допускане на обезпечение, на 12 април 2011 г. председателят приема в рамките на обезпечителните производства три определения за заличаване, в които по изключение жалбоподателите са осъдени да заплатят съдебните разноски.

Накрая, в Определение от 9 юни 2011 г. по дело Eurallumina/Комисия (T-62/06 RENV-R, непубликувано, точки 29—56) и в Определение от 10 юни 2011 г. по дело Eurallumina/Комисия (T-207/07 R, непубликувано, точки 32—59), след като подробно излага различните основни положения в съдебната практика относно групите, председателят приема тази съдебна практика за съвместима с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз²⁸, с член 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., и с практиката на Европейския съд по правата на човека, като отбелязва, че понятието за група не налага невъзможно за изпълнение условие, тъй като не е пречка принадлежашо към група дружество да докаже по-специално, че неговите обективни интереси не съвпадат с тези на групата му или на дружеството му майка, че за последното е юридически невъзможно да му предостави финансова подкрепа или че групата като цяло е финансово неспособна да му окаже помощ.

²⁸ ОВ С 83, 2010 г., стр. 392.